๔. ปวารณากฺขนฺธโก

๑๒๐. อผาสุกวิหาโร

๒๐๙. เตนสมเยน พุโทฺธ ภควา สาวตฺถิยํ วิหรติ เชตวเน อนาถปิณฺฑิกสฺส อาราเมฯ เตน โข ปน สมเยน สมฺพหุลา สนฺทิฏฺฐา สมฺภตฺตา ภิกฺขู โกสเลสุ ชนปเท อญฺญตรสฺมิํ อาวาเส วสฺสํ อุปคจฺฉิํสุฯ อถ โข เตสํ ภิกฺขูนํ เอตทโหสิ – ‘‘เกน นุ โข มยํ อุปาเยน สมคฺคา สโมฺมทมานา อวิวทมานา ผาสุกํ วสฺสํ วเสยฺยาม, น จ ปิณฺฑเกน กิลเมยฺยามา’’ติฯ อถ โข เตสํ ภิกฺขูนํ เอตทโหสิ – ‘‘สเจ โข มยํ อญฺญมญฺญํ เนว อาลเปยฺยาม น สลฺลเปยฺยาม – โย ปฐมํ คามโต ปิณฺฑาย ปฏิกฺกเมยฺย โส อาสนํ ปญฺญเปยฺย, ปาโททกํ ปาทปีฐํ ปาทกถลิกํ อุปนิกฺขิเปยฺย, อวกฺการปาติํ โธวิตฺวา อุปฏฺฐเปยฺย, ปานียํ ปริโภชนียํ อุปฏฺฐเปยฺย; โย ปจฺฉา คามโต ปิณฺฑาย ปฏิกฺกเมยฺย, สจสฺส ภุตฺตาวเสโส, สเจ อากงฺขยฺย ภุเญฺชยฺย, โน เจ อากงฺขยฺย อปฺปหริเต วา ฉเฑฺฑยฺย, อปฺปาณเก วา อุทเก โอปิลาเปยฺย; โส อาสนํ อุทฺธเรยฺย, ปาโททกํ ปาทปีฐํ ปาทกถลิกํ ปฏิสาเมยฺย, อวกฺการปาติํ โธวิตฺวา ปฏิสาเมยฺย, ปานียํ ปริโภชนียํ ปฏิสาเมยฺย, ภตฺตคฺคํ สมฺมเชฺชยฺย; โย ปเสฺสยฺย ปานียฆฏํ วา ปริโภชนียฆฏํ วา วจฺจฆฏํ วา ริตฺตํ ตุจฺฉํ โส อุปฏฺฐเปยฺย; สจสฺส โหติ อวิสยฺหํ, หตฺถวิกาเรน ทุติยํ อามเนฺตตฺวา หตฺถวิลงฺฆเกน อุปฏฺฐเปยฺย; น เตฺวว ตปฺปจฺจยา วาจํ ภิเนฺทยฺย – เอวํ โข มยํ สมคฺคา สโมฺมทมานา อวิวทมานา ผาสุกํ วสฺสํ วเสยฺยาม, น จ ปิณฺฑเกน กิลเมยฺยามา’’ติฯ อถ โข เต ภิกฺขู อญฺญมญฺญํ เนว อาลปิํสุ, น สลฺลปิํสุฯ โย ปฐมํ คามโต ปิณฺฑาย ปฏิกฺกมติ, โส อาสนํ ปญฺญเปติ, ปาโททกํ ปาทปีฐํ ปาทกถลิกํ อุปนิกฺขิปติ, อวกฺการปาติํ โธวิตฺวา อุปฏฺฐเปติ, ปานียํ ปริโภชนียํ อุปฏฺฐเปติ ฯ โย ปจฺฉา คามโต ปิณฺฑาย ปฏิกฺกมติ, สเจ โหติ ภุตฺตาวเสโส, สเจ อากงฺขติ ภุญฺชติ, โน เจ อากงฺขติ อปฺปหริเต วา ฉเฑฺฑติ, อปฺปาณเก วา อุทเก โอปิลาเปติ; โส อาสนํ อุทฺธรติ, ปาโททกํ ปาทปีฐํ ปาทกถลิกํ ปฏิสาเมติ, อวกฺการปาติํ โธวิตฺวา ปฏิสาเมติ, ปานียํ ปริโภชนียํ ปฏิสาเมติ, ภตฺตคฺคํสมฺมชฺชติฯ โย ปสฺสติ ปานียฆฏํ วา ปริโภชนียฆฏํ วา วจฺจฆฏํ วา ริตฺตํ ตุจฺฉํ โส อุปฏฺฐเปติฯ สจสฺส โหติ อวิสยฺหํ, หตฺถวิกาเรน ทุติยํ อามเนฺตตฺวา หตฺถวิลงฺฆเกน อุปฏฺฐเปติ, น เตฺวว ตปฺปจฺจยา วาจํ ภินฺทติฯ

อาจิณฺณํ โข ปเนตํ วสฺสํวุฏฺฐานํ ภิกฺขูนํ ภควนฺตํ ทสฺสนาย อุปสงฺกมิตุํฯ อถ โข เต ภิกฺขู วสฺสํวุฏฺฐา เตมาสจฺจเยน เสนาสนํ สํสาเมตฺวา ปตฺตจีวรมาทาย เยน สาวตฺถิ เตน ปกฺกมิํสุฯ อนุปุเพฺพน เยน สาวตฺถิ เชตวนํ อนาถปิณฺฑิกสฺส อาราโม เยน ภควา เตนุปสงฺกมิํสุ, อุปสงฺกมิตฺวา ภควนฺตํ อภิวาเทตฺวา เอกมนฺตํ นิสีทิํสุฯ อาจิณฺณํ โข ปเนตํ พุทฺธานํ ภควนฺตานํ อาคนฺตุเกหิ ภิกฺขูหิ สทฺธิํ ปฏิสโมฺมทิตุํฯ อถ โข ภควา เต ภิกฺขู เอตทโวจ – ‘‘กจฺจิ, ภิกฺขเว, ขมนียํ, กจฺจิ ยาปนียํ, กจฺจิ สมคฺคา สโมฺมทมานา อวิวทมานา ผาสุกํ วสฺสํ วสิตฺถ, น จ ปิณฺฑเกน กิลมิตฺถา’’ติ? ‘‘ขมนียํ ภควา, ยาปนียํ ภควาฯ สมคฺคา จ มยํ, ภเนฺต, สโมฺมทมานา อวิวทมานา ผาสุกํ วสฺสํ วสิมฺหา, น จ ปิณฺฑเกน กิลมิมฺหา’’ติฯ ชานนฺตาปิ ตถาคตา ปุจฺฉนฺติ, ชานนฺตาปิ น ปุจฺฉนฺติฯ กาลํ วิทิตฺวา ปุจฺฉนฺติ, กาลํ วิทิตฺวา น ปุจฺฉนฺติฯ อตฺถสํหิตํ ตถาคตา ปุจฺฉนฺติ, โน อนตฺถสํหิตํฯ อนตฺถสํหิเต เสตุฆาโต ตถาคตานํฯ ทฺวีหากาเรหิ พุทฺธา ภควโนฺต ภิกฺขู ปฏิปุจฺฉนฺติ – ธมฺมํ วา เทเสสฺสาม, สาวกานํ วา สิกฺขาปทํ ปญฺญเปสฺสามาติฯ อถ โข ภควา เต ภิกฺขู เอตทโวจ –

‘‘ยถากถํ ปน ตุเมฺห, ภิกฺขเว, สมคฺคา สโมฺมทมานา อวิวทมานา ผาสุกํ วสฺสํ วสิตฺถ, น จ ปิณฺฑเกน กิลมิตฺถา’’ติฯ

อิธ มยํ, ภเนฺต, สมฺพหุลา สนฺทิฏฺฐา สมฺภตฺตา ภิกฺขู โกสเลสุ ชนปเท อญฺญตรสฺมึ อาวาเส วสฺสํ อุปคจฺฉิมฺหาฯ เตสํ โน, ภเนฺต, อมฺหากํ เอตทโหสิ – ‘‘เกน นุ โข มยํ อุปาเยน สมคฺคา สโมฺมทมานา อวิวทมานา ผาสุกํ วสฺสํ วเสยฺยาม, น จ ปิณฺฑเกน กิลเมยฺยามา’’ติฯ เตสํ โน, ภเนฺต, อมฺหากํ เอตทโหสิ – ‘‘สเจ โข มยํ อญฺญมญฺญํ เนว อาลเปยฺยาม น สลฺลเปยฺยาม – โย ปฐมํ คามโต ปิณฺฑาย ปฏิกฺกเมยฺย โส อาสนํ ปญฺญเปยฺย, ปาโททกํ ปาทปีฐํปาทกถลิกํ อุปนิกฺขิเปยฺย, อวกฺการปาตึ โธวิตฺวา อุปฏฺฐเปยฺย, ปานียํ ปริโภชนียํ อุปฏฺฐเปยฺย; โย ปจฺฉา คามโต ปิณฺฑาย ปฏิกฺกเมยฺย, สจสฺส ภุตฺตาวเสโส , สเจ อากงฺขยฺย ภุเญฺชยฺย, โน เจ อากงฺขยฺย อปฺปหริเต วา ฉเฑฺฑยฺย, อปฺปาณเก วา อุทเก โอปิลาเปยฺย; โส อาสนํ อุทฺธเรยฺย, ปาโททกํ ปาทปีฐํ ปาทกถลิกํ ปฏิสาเมยฺย , อวกฺการปาตึ โธวิตฺวา ปฏิสาเมยฺย, ปานียํ ปริโภชนียํ ปฏิสาเมยฺย, ภตฺตคฺคํ สมฺมเชฺชยฺย; โย ปเสฺสยฺย ปานียฆฏํ วา ปริโภชนียฆฏํ วา วจฺจฆฏํ วา ริตฺตํ ตุจฺฉํ โส อุปฏฺฐเปยฺย; สจสฺส โหติ อวิสยฺหํ, หตฺถวิกาเรน ทุติยํ อามเนฺตตฺวา หตฺถวิลงฺฆเกน อุปฏฺฐเปยฺย; น เตฺวว ตปฺปจฺจยา วาจํ ภิเนฺทยฺย – เอวํ โข มยํ สมคฺคา สโมฺมทมานา อวิวทมานา ผาสุกํ วสฺสํ วเสยฺยาม, น จ ปิณฺฑเกน กิลเมยฺยามา’’ติฯ อถ โข มยํ, ภเนฺต, อญฺญมญฺญํ เนว อาลปิมฺหา น สลฺลวิมฺหาฯ โย ปฐมํ คามโต ปิณฺฑาย ปฏิกฺกมติ โส อาสนํ ปญฺญเปติ, ปาโททกํ ปาทปีฐํ ปาทกถลิกํ อุปนิกฺขิปติ, อวกฺการปาตึ โธวิตฺวา อุปฏฺฐเปติ, ปานียํ ปริโภชนียํ อุปฏฺฐเปติฯ โย ปจฺฉา คามโต ปิณฺฑาย ปฏิกฺกมติ, สเจ โหติ ภุตฺตาวเสโส, สเจ อากงฺขติ ภุญฺชติ, โน เจ อากงฺขติ อปฺปหริเต วา ฉเฑฺฑติ, อปฺปาณเก วา อุทเก โอปิลาเปติ, โส อาสนํ อุทฺธรติ, ปาโททกํ ปาทปีฐํ ปาทกถลิกํ ปฏิสาเมติ, อวกฺการปาตึ โธวิตฺวา ปฏิสาเมติ, ปานียํ ปริโภชนียํ ปฏิสาเมติ, ภตฺตคฺคํ สมฺมชฺชติฯ โย ปสฺสติ ปานียฆฏํ วา ปริโภชนียฆฏํ วา วจฺจฆฏํ วา ริตฺตํ ตุจฺฉํ โส อุปฏฺฐเปติฯ สจสฺส โหติ อวิสยฺหํ, หตฺถวิกาเรน ทุติยํ อามเนฺตตฺวา หตฺถวิลงฺฆเกน อุปฏฺฐเปติ, น เตฺวว ตปฺปจฺจยา วาจํ ภินฺทติฯ เอวํ โข มยํ, ภเนฺต, สมคฺคา สโมฺมทมานา อวิวทมานา ผาสุกํ วสฺสํ วสิมฺหา, น จ ปิณฺฑเกน กิลมิมฺหาติฯ

อถ โข ภควา ภิกฺขู อามเนฺตสิ – ‘‘อผาสุเญฺญว [อผาสุกเญฺญว (สี.)] กิรเม [กิริเม (ก.)], ภิกฺขเว, โมฆปุริสา วุฏฺฐา [วุตฺถา (ก.)] สมานา ผาสุมฺหา [ผาสุกมฺหา (สี.)] วุฏฺฐาติ ปฏิชานนฺติฯ ปสุสํวาสเญฺญว กิรเม, ภิกฺขเว, โมฆปุริสา วุฏฺฐา สมานา ผาสุมฺหา วุฏฺฐาติ ปฏิชานนฺติฯ เอฬกสํวาสเญฺญว กิรเม, ภิกฺขเว, โมฆปุริสา วุฏฺฐา สมานา ผาสุมฺหา วุฏฺฐาติ ปฏิชานนฺติฯ สปตฺตสํวาสเญฺญว กิรเม, ภิกฺขเว, โมฆปุริสา วุฏฺฐา สมานา ผาสุมฺหา วุฏฺฐาติ ปฏิชานนฺติฯ กถญฺหิ นามิเม, ภิกฺขเว, โมฆปุริสา มูคพฺพตํ ติตฺถิยสมาทานํ สมาทิยิสฺส’’นฺติฯ เนตํ, ภิกฺขเว, อปฺปสนฺนานํ วา ปสาทาย…เป.… วิครหิตฺวา ธมฺมิกถํ กตฺวา ภิกฺขู อามเนฺตสิ – น, ภิกฺขเว, มูคพฺพตํ ติตฺถิยสมาทานํ สมาทิยิตพฺพํฯ โย สมาทิเยยฺย, อาปตฺติ ทุกฺกฏสฺสฯ อนุชานามิ, ภิกฺขเว, วสฺสํวุฏฺฐานํ ภิกฺขูนํ ตีหิ ฐาเนหิ ปวาเรตุํ – ทิเฏฺฐน วา สุเตน วา ปริสงฺกาย วาฯ สา โว ภวิสฺสติ อญฺญมญฺญานุโลมตา อาปตฺติวุฏฺฐานตา วินยปุเรกฺขารตาฯ เอวญฺจ ปน, ภิกฺขเว, ปวาเรตพฺพํฯ พฺยเตฺตน ภิกฺขุนา ปฏิพเลน สโงฺฆ ญาเปตโพฺพ –

๒๑๐. ‘‘สุณาตุ เม, ภนฺเต, สงฺโฆ. อชฺช ปวารณา. ยทิ สงฺฆสฺส ปตฺตกลฺลํ, สงฺโฆ ปวาเรยฺยา’’ติ.

เถเรน ภิกฺขุนา เอกํสํ อุตฺตราสงฺคํ กริตฺวา อุกฺกุฏิกํ นิสีทิตฺวา อญฺชลิํ ปคฺคเหตฺวา เอวมสฺส วจนีโย – ‘‘สงฺฆํ, อาวุโส, ปวาเรมิ ทิฏฺเฐน วา สุเตน วา ปริสงฺกาย วา. วทนฺตุ มํ อายสฺมนฺโต อนุกมฺปํ อุปาทาย. ปสฺสนฺโต ปฏิกริสฺสามิ. ทุติยมฺปิ, อาวุโส, สงฺฆํ ปวาเรมิ ทิฏฺเฐน วา สุเตน วา ปริสงฺกาย วา. วทนฺตุ มํ อายสฺมนฺโต อนุกมฺปํ อุปาทาย. ปสฺสนฺโต ปฏิกริสฺสามิ. ตติยมฺปิ, อาวุโส, สงฺฆํ ปวาเรมิ ทิฏฺเฐน วา สุเตน วา ปริสงฺกาย วา. วทนฺตุ มํ อายสฺมนฺโต อนุกมฺปํ อุปาทาย. ปสฺสนฺโต ปฏิกริสฺสามี’’ติ.

นวเกน ภิกฺขุนา เอกํสํ อุตฺตราสงฺคํ กริตฺวา อุกฺกุฏิกํ นิสีทิตฺวา อญฺชลิํ ปคฺคเหตฺวา เอวมสฺส วจนีโย – ‘‘สงฺฆํ, ภนฺเต, ปวาเรมิ ทิฏฺเฐน วา สุเตน วา ปริสงฺกาย วา. วทนฺตุ มํ อายสฺมนฺโต อนุกมฺปํ อุปาทาย. ปสฺสนฺโต ปฏิกริสฺสามิ. ทุติยมฺปิ, ภนฺเต, สงฺฆํ…เป.… ตติยมฺปิ, ภนฺเต, สงฺฆํ ปวาเรมิ ทิฏฺเฐน วา สุเตน วา ปริสงฺกาย วา. วทนฺตุ มํ อายสฺมนฺโต อนุกมฺปํ อุปาทาย. ปสฺสนฺโต ปฏิกริสฺสามี’’ติ.

๒๑๑. เตน โข ปน สมเยน ฉพฺพคฺคิยา ภิกฺขู เถเรสุ ภิกฺขูสุ อุกฺกุฏิกํ นิสินฺเนสุ ปวารยมาเนสุ อาสเนสุ อจฺฉนฺติ. เย เต ภิกฺขู อปฺปิจฺฉา…เป.… เต อุชฺฌายนฺติ ขิยฺยนฺติ วิปาเจนฺติ – ‘‘กถญฺหิ นาม ฉพฺพคฺคิยา ภิกฺขู เถเรสุ ภิกฺขูสุ อุกฺกุฏิกํ นิสินฺเนสุ ปวารยมาเนสุ อาสเนสุ อจฺฉิสฺสนฺตี’’ติ. อถ โข เต ภิกฺขู ภควโต เอตมตฺถํ อาโรเจสุํ…เป.… ‘‘สจฺจํ กิร, ภิกฺขเว, ฉพฺพคฺคิยา ภิกฺขู เถเรสุ ภิกฺขูสุ อุกฺกุฏิกํ นิสินฺเนสุ ปวารยมาเนสุ อาสเนสุ อจฺฉนฺตี’’ติ? ‘‘สจฺจํ, ภควา’’ติ. วิครหิ พุทฺโธ ภควา…เป.… ‘‘กถญฺหิ นาม เต, ภิกฺขเว, โมฆปุริสา เถเรสุ ภิกฺขูสุ อุกฺกุฏิกํ นิสินฺเนสุ ปวารยมาเนสุ อาสเนสุ อจฺฉิสฺสนฺติ. เนตํ, ภิกฺขเว, อปฺปสนฺนานํ วา ปสาทาย, ปสนฺนานํ วา ภิยฺโยภาวาย…เป.… วิครหิตฺวา ธมฺมิํ กถํ กตฺวา ภิกฺขู อามนฺเตสิ – ‘‘น, ภิกฺขเว, เถเรสุ ภิกฺขูสุ อุกฺกุฏิกํ นิสินฺเนสุ ปวารยมาเนสุ อาสเนสุ อจฺฉิตพฺพํ. โย อจฺเฉยฺย, อาปตฺติ ทุกฺกฏสฺส. อนุชานามิ, ภิกฺขเว, สพฺเพเหว อุกฺกุฏิกํ นิสินฺเนหิ ปวาเรตุ’’นฺติ.

เตน โข ปน สมเยน อญฺญตโร เถโร ชราทุพฺพโล ยาว สพฺเพ ปวาเรนฺตีติ [ยาว สพฺเพ ปวาเรนฺติ (สฺยา.)] อุกฺกุฏิกํ นิสินฺโน อาคมยมาโน มุจฺฉิโต ปปติ. ภควโต เอตมตฺถํ อาโรเจสุํ. อนุชานามิ, ภิกฺขเว, ตทมนฺตรา อุกฺกุฏิกํ นิสีทิตุํ ยาว ปวาเรติ, ปวาเรตฺวา อาสเน นิสีทิตุนฺติ.

อผาสุกวิหาโร นิฏฺฐิโต.

๑๒๑. ปวารณาเภทา

๒๑๒. อถ โข ภิกฺขูนํ เอตทโหสิ – ‘‘กติ นุ โข ปวารณา’’ติ? ภควโต เอตมตฺถํ อาโรเจสุํ. เทฺวมา, ภิกฺขเว, ปวารณา – จาตุทฺทสิกา จ ปนฺนรสิกา จ. อิมา โข, ภิกฺขเว, เทฺว ปวารณาติ.

อถ โข ภิกฺขูนํ เอตทโหสิ – ‘‘กติ นุ โข ปวารณกมฺมานี’’ติ? [ปวารณากมฺมานีติ (สฺยา.)] ภควโต เอตมตฺถํ อาโรเจสุํ. จตฺตาริมานิ, ภิกฺขเว, ปวารณกมฺมานิ – อธมฺเมน วคฺคํ ปวารณกมฺมํ, อธมฺเมน สมคฺคํ ปวารณกมฺมํ, ธมฺเมน วคฺคํ ปวารณกมฺมํ, ธมฺเมน สมคฺคํ ปวารณกมฺมํ.

ตตฺร, ภิกฺขเว, ยทิทํ อธมฺเมน วคฺคํ ปวารณกมฺมํ, น, ภิกฺขเว, เอวรูปํ ปวารณกมฺมํ กาตพฺพํ; น จ มยา เอวรูปํ ปวารณกมฺมํ อนุญฺญาตํฯ ตตฺร, ภิกฺขเว, ยทิทํ อธมฺเมน สมคฺคํ ปวารณกมฺมํ, น, ภิกฺขเว, เอวรูปํ ปวารณกมฺมํ กาตพฺพํ; น จ มยา เอวรูปํ ปวารณกมฺมํ อนุญฺญาตํฯ ตตฺร, ภิกฺขเว, ยทิทํ ธมฺเมน วคฺคํ ปวารณกมฺมํ, น, ภิกฺขเว, เอวรูปํ ปวารณกมฺมํ กาตพฺพํ; น จ มยา เอวรูปํ ปวารณกมฺมํ อนุญฺญาตํฯ ตตฺร, ภิกฺขเว, ยทิทํ ธมฺเมน สมคฺคํ ปวารณกมฺมํ, เอวรูปํ, ภิกฺขเว, ปวารณกมฺมํ กาตพฺพํ; เอวรูปญฺจ มยา ปวารณกมฺมํ อนุญฺญาตํฯ ตสฺมาติห, ภิกฺขเว, เอวรูปํ ปวารณกมฺมํ กริสฺสาม ยทิทํ ธมฺเมน สมคฺคนฺติ, เอวญฺหิ โว, ภิกฺขเว, สิกฺขิตพฺพนฺติฯ

ปวารณาเภทา นิฏฺฐิตาฯ

๑๒๒. ปวารณาทานานุชานนา

๒๑๓. อถโข ภควา ภิกฺขู อามเนฺตสิ – ‘‘สนฺนิปตถ, ภิกฺขเวฯ สโงฺฆ ปวาเรสฺสตี’’ติฯ เอวํ วุเตฺต อญฺญตโร ภิกฺขุ ภควนฺตํ เอตทโวจ – ‘‘อตฺถิ, ภเนฺต, ภิกฺขุ คิลาโน , โส อนาคโต’’ติฯ อนุชานามิ, ภิกฺขเว, คิลาเนน ภิกฺขุนา ปวารณํ ทาตุํฯ เอวญฺจ ปน, ภิกฺขเว, ทาตพฺพา – เตน คิลาเนน ภิกฺขุนา เอกํ ภิกฺขุํ อุปสงฺกมิตฺวา เอกํสํ อุตฺตราสงฺคํ กริตฺวา อุกฺกุฏิกํ นิสีทิตฺวา อญฺชลิํ ปคฺคเหตฺวา เอวมสฺส วจนีโย – ‘‘ปวารณํ ทมฺมิ, ปวารณํ เม หร, ปวารณํ เม อาโรเจหิ, มมตฺถาย ปวาเรหี’’ติ กาเยน วิญฺญาเปติ, วาจาย วิญฺญาเปติ, กาเยน วาจาย วิญฺญาเปติ, ทินฺนา โหติ ปวารณา; น กาเยน วิญฺญาเปติ, น วาจาย วิญฺญาเปติ, น กาเยน วาจาย วิญฺญาเปติ, น ทินฺนา โหติ ปวารณาฯ เอวเญฺจตํ ลเภถ, อิเจฺจตํ กุสลํฯ โน เจ ลเภถ, โส, ภิกฺขเว, คิลาโน ภิกฺขุ มเญฺจน วา ปีเฐน วา สงฺฆมเชฺฌ อาเนตฺวา ปวาเรตพฺพํฯ สเจ, ภิกฺขเว, คิลานุปฏฺฐากานํ ภิกฺขูนํ เอตทโหสิ – ‘‘สเจ โข มยํ คิลานํ ฐานา จาเวสฺสาม, อาพาโธ วา อภิวฑฺฒิสฺสติ, กาลํกิริยา วา ภวิสฺสตี’’ติ น, ภิกฺขเว, คิลาโน ภิกฺขุ ฐานา จาเวตโพฺพฯ สเงฺฆน ตตฺถ คนฺตฺวา ปวาเรตพฺพํ; น เตฺวว วเคฺคน สเงฺฆน ปวาเรตพฺพํฯ ปวาเรยฺย เจ, อาปตฺติ ทุกฺกฏสฺสฯ

ปวารณหารโก [ปวารณาหารโก (สฺยา.)] เจ, ภิกฺขเว, ทินฺนาย ปวารณาย ตเตฺถว ปกฺกมติ, อญฺญสฺส ทาตพฺพา ปวารณาฯ ปวารณหารโก เจ, ภิกฺขเว, ทินฺนาย ปวารณาย ตเตฺถว วิพฺภมติ…เป.… กาลํกโรติ… สามเณโร ปฏิชานาติ… สิกฺขํ ปจฺจกฺขาตโก ปฏิชานาติ… อนฺติมวตฺถุํ อชฺฌาปนฺนโก ปฏิชานาติ… อุมฺมตฺตโก ปฏิชานาติ… ขิตฺตจิโตฺต ปฏิชานาติ… เวทนาโฏฺฏ ปฏิชานาติ… อาปตฺติยา อทสฺสเน อุกฺขิตฺตโก ปฏิชานาติ… อาปตฺติยา อปฺปฏิกเมฺม อุกฺขิตฺตโก ปฏิชานาติ… ปาปิกาย ทิฏฺฐิยา อปฺปฏินิสฺสเคฺค อุกฺขิตฺตโก ปฏิชานาติ… ปณฺฑโก ปฏิชานาติ… เถยฺยสํวาสโก ปฏิชานาติ… ติตฺถิยปกฺกนฺตโก ปฏิชานาติ… ติรจฺฉานคโต ปฏิชานาติ… มาตุฆาตโก ปฏิชานาติ… ปิตุฆาตโก ปฏิชานาติ… อรหนฺตฆาตโก ปฏิชานาติ… ภิกฺขุนิทูสโก ปฏิชานาติ… สงฺฆเภทโก ปฏิชานาติ … โลหิตุปฺปาทโก ปฏิชานาติ… อุภโตพฺยญฺชนโก ปฏิชานาติ, อญฺญสฺส ทาตพฺพา ปวารณาฯ

ปวารณหารโก เจ, ภิกฺขเว, ทินฺนาย ปวารณาย อนฺตรามเคฺค ปกฺกมติ, อนาหฏา โหติ ปวารณาฯ ปวารณหารโก เจ, ภิกฺขเว, ทินฺนาย ปวารณาย อนฺตรามเคฺค วิพฺภมติ…เป.… กาลํกโรติ… สามเณโร ปฏิชานาติ… สิกฺขํ ปจฺจกฺขาตโก ปฏิชานาติ… อนฺติมวตฺถุํ อชฺฌาปนฺนโก ปฏิชานาติ… อุมฺมตฺตโก ปฏิชานาติ… ขิตฺตจิโตฺต ปฏิชานาติ… เวทนาโฏฺฏ ปฏิชานาติ… อา

ปตฺติยา อทสฺสเน อุกฺขิตฺตโก ปฏิชานาติ… อาปตฺติยา อปฺปฏิกมฺเม อุกฺขิตฺตโก ปฏิชานาติ… ปาปิกาย ทิฏฺฐิยา อปฺปฏินิสฺสคฺเค อุกฺขิตฺตโก ปฏิชานาติ… ปณฺฑโก ปฏิชานาติ… เถยฺยสํวาสโก ปฏิชานาติ… ติตฺถิยปกฺกนฺตโก ปฏิชานาติ… ติรจฺฉานคโต ปฏิชานาติ… มาตุฆาตโก ปฏิชานาติ… ปิตุฆาตโก ปฏิชานาติ… อรหนฺตฆาตโก ปฏิชานาติ… ภิกฺขุนิทูสโก ปฏิชานาติ… สงฺฆเภทโก ปฏิชานาติ… โลหิตุปฺปาทโก ปฏิชานาติ… อุภโตพฺยญฺชนโก ปฏิชานาติ, อนาหฏา โหติ ปวารณาฯ

ปวารณหารโก เจ, ภิกฺขเว, ทินฺนาย ปวารณาย สงฺฆปฺปตฺโต ปกฺกมติ, อาหฏา โหติ ปวารณาฯ ปวารณหารโก เจ, ภิกฺขเว, ทินฺนาย ปวารณาย สงฺฆปฺปตฺโต วิพฺภมติ…เป.… กาลํกโรติ… สามเณโร ปฏิชานาติ… สิกฺขํ ปจฺจกฺขาตโก ปฏิชานาติ… อนฺติมวตฺถุํ อชฺฌาปนฺนโก ปฏิชานาติ… อุมฺมตฺตโก ปฏิชานาติ… ขิตฺตจิตฺโต ปฏิชานาติ… เวทนาฏฺโฏ ปฏิชานาติ… อาปตฺติยา อทสฺสเน อุกฺขิตฺตโก ปฏิชานาติ… อาปตฺติยา อปฺปฏิกมฺเม อุกฺขิตฺตโก ปฏิชานาติ… ปาปิกาย ทิฏฺฐิยา อปฺปฏินิสฺสคฺเค อุกฺขิตฺตโก ปฏิชานาติ… ปณฺฑโก ปฏิชานาติ… เถยฺยสํวาสโก ปฏิชานาติ… ติตฺถิยปกฺกนฺตโก ปฏิชานาติ… ติรจฺฉานคโต ปฏิชานาติ… มาตุฆาตโก ปฏิชานาติ… ปิตุฆาตโก ปฏิชานาติ… อรหนฺตฆาตโก ปฏิชานาติ… ภิกฺขุนิทูสโก ปฏิชานาติ… สงฺฆเภทโก ปฏิชานาติ… โลหิตุปฺปาทโก ปฏิชานาติ… อุภโตพฺยญฺชนโก ปฏิชานาติ, อาหฏา โหติ ปวารณาฯ

ปวารณหารโก เจ, ภิกฺขเว, ทินฺนาย ปวารณาย สงฺฆปฺปตฺโต สุตฺโต นาโรเจติ, อาหฏา โหติ ปวารณาฯ ปวารณหารกสฺส อนาปตฺติ ฯ ปวารณหารโก เจ, ภิกฺขเว, ทินฺนาย ปวารณาย สงฺฆปฺปตฺโต ปมตฺโต นาโรเจติ…เป.… สมาปนฺโน นาโรเจติ, อาหฏา โหติ ปวารณาฯ ปวารณหารกสฺส อนาปตฺติฯ

ปวารณหารโก เจ, ภิกฺขเว , ทินฺนาย ปวารณาย สงฺฆปฺปตฺโต สญฺจิจฺจ นาโรเจติ, อาหฏา โหติ ปวารณาฯ ปวารณหารกสฺส อาปตฺติ ทุกฺกฏสฺสฯ อนุชานามิ, ภิกฺขเว, ตทหุ ปวารณาย ปวารณํ เทเนฺตน ฉนฺทมฺปิ ทาตุํ, สนฺติ สงฺฆสฺส กรณียนฺติฯ

ปวารณาทานานุชานนา นิฏฺฐิตาฯ

๑๒๓. ญาตกาทิคฺคหณกถา

๒๑๔. เตนโข ปน สมเยน อญฺญตรํ ภิกฺขุํ ตทหุ ปวารณาย ญาตกา คณฺหิํสุฯ ภควโต เอตมตฺถํ อาโรเจสุํฯ อิธ ปน, ภิกฺขเว, ภิกฺขุํ ตทหุ ปวารณาย ญาตกา คณฺหนฺติฯ เต ญาตกา ภิกฺขูหิ เอวมสฺสุ วจนียา – ‘‘อิงฺฆ, ตุเมฺห อายสฺมนฺโต อิมํ ภิกฺขุํ มุหุตฺตํ มุญฺจถ, ยาวายํ ภิกฺขุ ปวาเรตี’’ติฯ เอวเญฺจตํ ลเภถ, อิเจฺจตํ กุสลํฯ โน เจ ลเภถ, เต ญาตกา ภิกฺขูหิ เอวมสฺสุ วจนียา – ‘‘อิงฺฆ, ตุเมฺห อายสฺมนฺโต มุหุตฺตํ เอกมนฺตํ โหถ, ยาวายํ ภิกฺขุ ปวารณํ เทตี’’ติฯ เอวเญฺจตํ ลเภถ, อิเจฺจตํ กุสลํฯ โน เจ ลเภถ, เต ญาตกา ภิกฺขูหิ เอวมสฺสุ วจนียา – ‘‘อิงฺฆ, ตุเมฺห อายสฺมนฺโต อิมํ ภิกฺขุํ มุหุตฺตํ นิสฺสีมํ เนถ, ยาว สโงฺฆ ปวาเรตี’’ติฯ เอวเญฺจตํ ลเภถ, อิเจฺจตํ กุสลํฯ โน เจ ลเภถ, น เตฺวว วเคฺคน สเงฺฆน ปวาเรตพฺพํฯ ปวาเรยฺย เจ, อาปตฺติ ทุกฺกฏสฺสฯ

อิธ ปน, ภิกฺขเว, ภิกฺขุํ ตทหุ ปวารณาย ราชาโน คณฺหนฺติ…เป…. โจรา คณฺหนฺติ … ธุตฺตา คณฺหนฺติ… ภิกฺขุปจฺจตฺถิกา คณฺหนฺติฯ เต ภิกฺขุปจฺจตฺถิกา ภิกฺขูหิ เอวมสฺสุ วจนียา – ‘‘อิงฺฆ, ตุเมฺห อายสฺมนฺโต อิมํ ภิกฺขุํ มุหุตฺตํ มุญฺจถ, ยาวายํ ภิกฺขุ ปวาเรตี’’ติ ฯ เอวเญฺจตํ ลเภถ, อิเจฺจตํ กุสลํฯ โน เจ ลเภถ, เต ภิกฺขุปจฺจตฺถิกา ภิกฺขูหิ เอวมสฺสุ วจนียา – ‘‘อิงฺฆ, ตุเมฺห อายสฺมนฺโต มุหุตฺตํ เอกมนฺตํ โหถ, ยาวายํ ภิกฺขุ ปวารณํ เทตี’’ติฯ เอวเญฺจตํ ลเภถ, อิเจฺจตํ กุสลํฯ โน เจ ลเภถ, เต ภิกฺขุปจฺจตฺถิกา ภิกฺขูหิ เอวมสฺสุ วจนียา – ‘‘อิงฺฆ, ตุเมฺห อายสฺมนฺโต อิมํ ภิกฺขุํ มุหุตฺตํ นิสฺสีมํ เนถ, ยาว สโงฺฆ ปวาเรตี’’ติฯ เอวเญฺจตํ ลเภถ, อิเจฺจตํ กุสลํฯ โน เจ ลเภถ, น เตฺวว วเคฺคน สเงฺฆน ปวาเรตพฺพํฯ ปวาเรยฺย เจ, อาปตฺติ ทุกฺกฏสฺสาติฯ

ญาตกาทิคฺคหณกถา นิฎฺฐิตาฯ

๑๒๔. สงฺฆปวารณาทิปฺปเภทา

๒๑๕. เตน โข ปน สมเยน อญฺญตรสฺมึ อาวาเส ตทหุ ปวารณาย ปญฺจ ภิกฺขู วิหรนฺติฯ อถ โข เตสํ ภิกฺขูนํ เอตทโหสิ – ‘‘ภควตา ปญฺญตฺตํ ‘สเงฺฆน ปวาเรตพฺพ’นฺติฯ มยญฺจมฺหา ปญฺจ ชนาฯ กถํ นุ โข อเมฺหหิ ปวาเรตพฺพ’’นฺติ? ภควโต เอตมตฺถํ อาโรเจสุํฯ อนุชานามิ, ภิกฺขเว, ปญฺจนฺนํ สเงฺฆ ปวาเรตุนฺติฯ

๒๑๖. เตนโข ปน สมเยน อญฺญตรสฺมึ อาวาเส ตทหุ ปวารณาย จตฺตาโร ภิกฺขู วิหรนฺติฯ อถ โข เตสํ ภิกฺขูนํ เอตทโหสิ – ‘‘ภควตา อนุญฺญาตํ ปญฺจนฺนํ สเงฺฆ ปวาเรตุนฺติฯ มยญฺจมฺหา จตฺตาโร ชนาฯ กถํ นุ โข อเมฺหหิ ปวาเรตพฺพ’’นฺติ? ภควโต เอตมตฺถํ อาโรเจสุํฯ อนุชานามิ, ภิกฺขเว, จตุนฺนํ อญฺญมญฺญํ ปวาเรตุํฯ เอวญฺจ ปน, ภิกฺขเว, ปวาเรตพฺพํฯ พฺยเตฺตน ภิกฺขุนา ปฏิพเลน เต ภิกฺขู ญาเปตพฺพา –

‘‘สุณนฺตุ เม อายสฺมนฺโตฯ อชฺช ปวารณาฯ ยทายสฺมนฺตานํ ปตฺตกลฺลํ, มยํ อญฺญมญฺญํ ปวาเรยฺยามา’’ติฯ

เถเรน ภิกฺขุนา เอกํสํ อุตฺตราสงฺคํ กริตฺวา อุกฺกุฎิกํ นิสีทิตฺวา อญฺชลึ ปคฺคเหตฺวา เต ภิกฺขู เอวมสฺสุ วจนียา – ‘‘อหํ, อาวุโส, อายสฺมเนฺต ปวาเรมิ ทิเฎฺฐน วา สุเตน วา ปริสงฺกาย วาฯ วทนฺตุ มํ อายสฺมนฺโต อนุกมฺปํ อุปาทายฯ ปสฺสโนฺต ปฏิกริสฺสามิฯ ทุติยมฺปิ…เป…. ตติยมฺปิ อหํ, อาวุโส, อายสฺมเนฺต ปวาเรมิ ทิเฎฺฐน วา สุเตน วา ปริสงฺกาย วาฯ วทนฺตุ มํ อายสฺมนฺโต อนุกมฺปํ อุปาทายฯ ปสฺสโนฺต ปฏิกริสฺสามี’’ติฯ

นวเกน ภิกฺขุนา เอกํสํ อุตฺตราสงฺคํ กริตฺวา อุกฺกุฎิกํ นิสีทิตฺวา อญฺชลึ ปคฺคเหตฺวา เต ภิกฺขู เอวมสฺสุ วจนียา – ‘‘อหํ, ภเนฺต, อายสฺมเนฺต ปวาเรมิ ทิเฎฺฐน วา สุเตน วา ปริสงฺกาย วาฯ วทนฺตุ มํ อายสฺมนฺโต อนุกมฺปํ อุปาทายฯ ปสฺสโนฺต ปฏิกริสฺสามิฯ ทุติยมฺปิ…เป…. ตติยมฺปิ อหํ, ภเนฺต, อายสฺมเนฺต ปวาเรมิ ทิเฎฺฐน วา สุเตน วา ปริสงฺกาย วาฯ วทนฺตุ มํ อายสฺมนฺโต อนุกมฺปํ อุปาทายฯ ปสฺสโนฺต ปฏิกริสฺสามี’’ติฯ

เตน โข ปน สมเยน อญฺญตรสฺมึ อาวาเส ตทหุ ปวารณาย ตโย ภิกฺขู วิหรนฺติฯ อถ โข เตสํ ภิกฺขูนํ เอตทโหสิ – ‘‘ภควตา อนุญฺญาตํ ปญฺจนฺนํ สเงฺฆ ปวาเรตุํ, จตุนฺนํ อญฺญมญฺญํ ปวาเรตุํฯ

มยญฺจมฺหา ตโย ชนาฯ กถํ นุ โข อเมฺหหิ ปวาเรตพฺพ’’นฺติ? ภควโต เอตมตฺถํ อาโรเจสุํฯ อนุชานามิ, ภิกฺขเว, ติณฺณํ อญฺญมญฺญํ ปวาเรตุํฯ เอวญฺจ ปน, ภิกฺขเว, ปวาเรตพฺพํฯ พฺยตฺเตน ภิกฺขุนา ปฏิพเลน เต ภิกฺขู ญาเปตพฺพา –

‘‘สุณนฺตุ เม อายสฺมนฺตาฯ อชฺช ปวารณาฯ ยทายสฺมนฺตานํ ปตฺตกลฺลํ, มยํ อญฺญมญฺญํ ปวาเรยฺยามา’’ติฯ

เถเรน ภิกฺขุนา เอกํสํ อุตฺตราสงฺคํ กริตฺวา อุกฺกุฏิกํ นิสีทิตฺวา อญฺชลิํ ปคฺคเหตฺวา เต ภิกฺขู เอวมสฺสุ วจนียา – ‘‘อหํ, อาวุโส, อายสฺมเนฺต ปวาเรมิ ทิเฏฺฐน วา สุเตน วา ปริสงฺกาย วาฯ วทนฺตุ มํ อายสฺมนฺตา อนุกมฺปํ อุปาทายฯ ปสฺสโนฺต ปฏิกริสฺสามิฯ ทุติยมฺปิ…เป.… ตติยมฺปิ อหํ, อาวุโส, อายสฺมเนฺต ปวาเรมิ ทิเฏฺฐน วา สุเตน วา ปริสงฺกาย วาฯ วทนฺตุ มํ อายสฺมนฺตา อนุกมฺปํ อุปาทายฯ ปสฺสโนฺต ปฏิกริสฺสามี’’ติฯ

นวเกน ภิกฺขุนา เอกํสํ อุตฺตราสงฺคํ กริตฺวา อุกฺกุฏิกํ นิสีทิตฺวา อญฺชลิํ ปคฺคเหตฺวา เต ภิกฺขู เอวมสฺสุ วจนียา – ‘‘อหํ, ภเนฺต, อายสฺมเนฺต ปวาเรมิ ทิเฏฺฐน วา สุเตน วา ปริสงฺกาย วาฯ วทนฺตุ มํ อายสฺมนฺตา อนุกมฺปํ อุปาทายฯ ปสฺสโนฺต ปฏิกริสฺสามิฯ ทุติยมฺปิ…เป.… ตติยมฺปิ อหํ, ภเนฺต, อายสฺมเนฺต ปวาเรมิ ทิเฏฺฐน วา สุเตน วา ปริสงฺกาย วาฯ วทนฺตุ มํ อายสฺมนฺตา อนุกมฺปํ อุปาทายฯ ปสฺสโนฺต ปฏิกริสฺสามี’’ติ ฯ

๒๑๗. เตน โข ปน สมเยน อญฺญตรสฺมิํ อาวาเส ตทหุ ปวารณาย เทฺว ภิกฺขู วิหรนฺติฯ อถ โข เตสํ ภิกฺขูนํ เอตทโหสิ – ‘‘ภควตา อนุญฺญาตํ ปญฺจนฺนํ สเงฺฆ ปวาเรตุํ, จตุนฺนํ อญฺญมญฺญํ ปวาเรตุํ, ติณฺณํอญฺญมญฺญํ ปวาเรตุํฯ มยญฺจมฺหา เทฺว ชนาฯ กถํ นุ โข อเมฺหหิ ปวาเรตพฺพ’’นฺติฯ ภควโต เอตมตฺถํ อาโรเจสุํฯ อนุชานามิ, ภิกฺขเว, ทฺวินฺนํ อญฺญมญฺญํ ปวาเรตุํฯ เอวญฺจ ปน, ภิกฺขเว, ปวาเรตพฺพํฯ เถเรน ภิกฺขุนา เอกํสํ อุตฺตราสงฺคํ กริตฺวา อุกฺกุฏิกํ นิสีทิตฺวา อญฺชลิํ ปคฺคเหตฺวา นโว ภิกฺขุ เอวมสฺส วจนีโย – ‘‘อหํ, อาวุโส, อายสฺมนฺตํ ปวาเรมิ ทิเฏฺฐน วา สุเตน วา ปริสงฺกาย วาฯ วทตุ มํ อายสฺมา อนุกมฺปํ อุปาทายฯ ปสฺสโนฺต ปฏิกริสฺสามิฯ ทุติยมฺปิ…เป.… ตติยมฺปิ อหํ, อาวุโส, อายสฺมนฺตํ ปวาเรมิ ทิเฏฺฐน วา สุเตน วา ปริสงฺกาย วาฯ วทตุ มํ อายสฺมา อนุกมฺปํ อุปาทายฯ ปสฺสโนฺต ปฏิกริสฺสามี’’ติฯ

นวเกน ภิกฺขุนา เอกํสํ อุตฺตราสงฺคํ กริตฺวา อุกฺกุฏิกํ นิสีทิตฺวาอญฺชลิํ ปคฺคเหตฺวา เถโร ภิกฺขุ เอวมสฺส วจนีโย – ‘‘อหํ, ภเนฺต, อายสฺมนฺตํ ปวาเรมิ ทิเฏฺฐน วา สุเตน วา ปริสงฺกาย วาฯ วทตุ มํ อายสฺมา อนุกมฺปํ อุปาทายฯ ปสฺสโนฺต ปฏิกริสฺสามิฯ ทุติยมฺปิ…เป.… ตติยมฺปิ อหํ, ภเนฺต, อายสฺมนฺตํ ปวาเรมิ ทิเฏฺฐน วา สุเตน วา ปริสงฺกาย วาฯ วทตุ มํ อายสฺมา อนุกมฺปํ อุปาทายฯ ปสฺสโนฺต ปฏิกริสฺสามี’’ติฯ

๒๑๘. เตน โข ปน สมเยน อญฺญตรสฺมิํ อาวาเส ตทหุ ปวารณาย เอโก ภิกฺขุ วิหรติฯ อถ โข ตสฺส ภิกฺขุโน เอตทโหสิ – ‘‘ภควตา อนุญฺญาตํ ปญฺจนฺนํ สเงฺฆ ปวาเรตุํ, จตุนฺนํ อญฺญมญฺญํ ปวาเรตุํ, ติณฺณํ อญฺญมญฺญํ ปวาเรตุํ, ทฺวินฺนํ อญฺญมญฺญํ ปวาเรตุํฯ อหญฺจมฺหิ เอกโกฯ กถํ นุ โข มยา ปวาเรตพฺพ’’นฺติ? ภควโต เอตมตฺถํ อาโรเจสุํฯ

อิธ ปน, ภิกฺขเว, อญฺญตรสฺมึ อาวาเส ตทหุ ปวารณาย เอโก ภิกฺขุ วิหรติฯ เตน, ภิกฺขเว, ภิกฺขุนา ยตฺถ ภิกฺขู ปฏิกฺกมนฺติ อุปฏฺฐานสาลาย วา มณฺฑเป วา รุกฺขมูเล วา, โส เทโส สมฺมชฺชิตฺวา ปานียํ ปริโภชนียํ อุปฏฺฐาเปตฺวา อาสนํ ปญฺญเปตฺวา ปทีปํ กตฺวา นิสีทิตพฺพํฯ สเจ อเญฺญ ภิกฺขู อาคจฺฉนฺติ, เตหิ สทฺธึ ปวาเรตพฺพํ; โน เจ อาคจฺฉนฺติ, 'อชฺช เม ปวารณา'ติ อธิฏฺฐาตพฺพํฯ โน เจ อธิเฏฺฐยฺย, อาปตฺติ ทุกฺกฏสฺสฯ

ตตฺร , ภิกฺขเว, ยตฺถ ปญฺจ ภิกฺขู วิหรนฺติ, น เอกสฺส ปวารณํ อาหริตฺวา

จตูหิ สเงฺฆ ปวาเรตพฺพํฯ ปวาเรยฺยุํ เจ, อาปตฺติ ทุกฺกฏสฺสฯ ตตฺร, ภิกฺขเว, ยตฺถ จตฺตาโร ภิกฺขู วิหรนฺติ, น เอกสฺส ปวารณํ อาหริตฺวา ตีหิ อญฺญมญฺญํ ปวาเรตพฺพํฯ ปวาเรยฺยุํ เจ, อาปตฺติ ทุกฺกฏสฺสฯ ตตฺร, ภิกฺขเว, ยตฺถ ตโย ภิกฺขู วิหรนฺติ, น เอกสฺส ปวารณํ อาหริตฺวา ทฺวีหิ อญฺญมญฺญํ ปวาเรตพฺพํฯ ปวาเรยฺยุํ เจ, อาปตฺติ ทุกฺกฏสฺสฯ ตตฺร, ภิกฺขเว, ยตฺถ เทฺว ภิกฺขู วิหรนฺติ, น เอกสฺส ปวารณํ อาหริตฺวา เอเกน อธิฏฺฐาตพฺพํฯ อธิเฏฺฐยฺย เจ, อาปตฺติ ทุกฺกฏสฺสาติฯ

สงฺฆปวารณาทิปฺปเภทา นิฏฺฐิตาฯ

๑๒๕. อาปตฺติปฏิกมฺมวิธิ

๒๑๙. เตน โข ปน สมเยน อญฺญตโร ภิกฺขุ ตทหุ ปวารณาย อาปตฺตึ อาปนฺโน โหติฯ อถ โข ตสฺส ภิกฺขุโน เอตทโหสิ – ''ภควตา ปญฺญตฺตํ 'น สาปตฺติเกน ปวาเรตพฺพ'นฺติฯ อหญฺจมฺหิ อาปตฺตึ อาปนฺโนฯ กถํ นุ โข มยา ปฏิปชฺชิตพฺพ''นฺติ? ภควโต เอตมตฺถํ อาโรเจสุํ [อาโรเจสิ (ก.)]ฯ

อิธ ปน, ภิกฺขเว, ภิกฺขุ ตทหุ ปวารณาย อาปตฺตึ อาปนฺโน โหติฯ เตน, ภิกฺขเว, ภิกฺขุนา เอกํ ภิกฺขุํ อุปสงฺกมิตฺวา เอกํสํ อุตฺตราสงฺคํ กริตฺวา อุกฺกุฏิกํ นิสีทิตฺวา อญฺชลึ ปคฺคเหตฺวา เอวมสฺส วจนีโย – ''อหํ, อาวุโส, อิตฺถนฺนามํ อาปตฺตึ อาปนฺโน, ตํ ปฏิเทเสมี''ติฯ เตน วตฺตโพฺพ – ''ปสฺสสี''ติฯ อาม ปสฺสามีติฯ อายตึ สํวเรยฺยาสีติฯ

อิธ ปน, ภิกฺขเว, ภิกฺขุ ตทหุ ปวารณาย อาปตฺติยา เวมติโก โหติฯ เตน, ภิกฺขเว, ภิกฺขุนา เอกํ ภิกฺขุํ อุปสงฺกมิตฺวา เอกํสํ อุตฺตราสงฺคํ กริตฺวา อุกฺกุฏิกํ นิสีทิตฺวา อญฺชลึ ปคฺคเหตฺวา เอวมสฺส วจนีโย – ''อหํ, อาวุโส, อิตฺถนฺนามาย อาปตฺติยา เวมติโก; ยทา นิเพฺพมติโก ภวิสฺสามิ ตทา ตํ อาปตฺตึ ปฏิกริสฺสามี''ติ วตฺวา ปวาเรตพฺพํ; น เตฺวว ตปฺปจฺจยา ปวารณาย อนฺตราโย กาตโพฺพติฯ

อาปตฺติปฏิกมฺมวิธิ นิฏฺฐิตาฯ

๑๒๖. อาปตฺติอาวิกรณวิธิ

๒๒๐. เตนโข ปน สมเยน อญฺญตโร ภิกฺขุ ปวารยมาโน อาปตฺตึ สรติฯ อถ โข ตสฺส ภิกฺขุโน เอตทโหสิ – ''ภควตา ปญฺญตฺตํ 'น สาปตฺติเกน ปวาเรตพฺพ'นฺติฯ อหญฺจมฺหิ อาปตฺตึ อาปนฺโนฯ กถํ นุ โข มยา ปฏิปชฺชิตพฺพ''นฺติ? ภควโต เอตมตฺถํ อาโรเจสุํฯ

อิธ ปน, ภิกฺขเว, ภิกฺขุ ปวารยมาโน อาปตฺตึ สรติฯ เตน, ภิกฺขเว, ภิกฺขุนา สามโนฺต ภิกฺขุ เอวมสฺส วจนีโย – ‘‘อหํ, อาวุโส, อิตฺถนฺนามํ อาปตฺตึ อาปโนฺนฯ อิโต วุฏฺฐหิตฺวา ตํ อาปตฺตึ ปฏิกริสฺสามี’’ติ วตฺวา ปวาเรตพฺพํ; น เตฺวว ตปฺปจฺจยา ปวารณาย อนฺตราโย กาตโพฺพฯ

อิธ ปน, ภิกฺขเว, ภิกฺขุ ปวารยมาโน อาปตฺติยา เวมติโก โหติฯ เตน, ภิกฺขเว,

ภิกฺขุนา สามโนฺต ภิกฺขุ เอวมสฺส วจนีโย – ‘‘อหํ, อาวุโส, อิตฺถนฺนามาย อาปตฺติยา เวมติโก; ยทา นิเพฺพมติโก ภวิสฺสามิ ตทา ตํ อาปตฺตึ ปฏิกริสฺสามี’’ติ วตฺวา ปวาเรตพฺพํ; น เตฺวว ตปฺปจฺจยา ปวารณาย อนฺตราโย กาตโพฺพติฯ

อาปตฺติ อาวิกรณวิธิ นิฏฺฐิตาฯ

๑๒๗. สภาคาปตฺติปฏิกมฺมวิธิ

๒๒๑. เตนโข ปน สมเยน อญฺญตรสฺมิํ อาวาเส ตทหุ ปวารณาย สโพฺพ สโงฺฆ สภาคํ อาปตฺตึ อาปโนฺน โหติฯ อถ โข เตสํ ภิกฺขูนํ เอตทโหสิ – ‘‘ภควตา ปญฺญตฺตํ ‘น สภาคา อาปตฺติ เทเสตพฺพา, น สภาคา อาปตฺติ ปฏิคฺคเหตพฺพา’ติฯ อยญฺจ สโพฺพ สโงฺฆ สภาคํ อาปตฺตึ อาปโนฺนฯ กถํ นุ โข อเมฺหหิ ปฏิปชฺชิตพฺพ’’นฺติ? ภควโต เอตมตฺถํ อาโรเจสุํฯ

อิธ ปน, ภิกฺขเว, อญฺญตรสฺมิํ อาวาเส ตทหุ ปวารณาย สโพฺพ สโงฺฆ สภาคํ อาปตฺตึ อาปโนฺน โหติฯ เตหิ, ภิกฺขเว, ภิกฺขูหิ เอโก ภิกฺขุ สามนฺตา อาวาสา สชฺชุกํ ปาเหตโพฺพ – คจฺฉาวุโส, ตํ อาปตฺตึ ปฏิกริตฺวา อาคจฺฉ, มยํ เต สนฺติเก ตํ อาปตฺตึ ปฏิกริสฺสามาติฯ เอวเญฺจตํ ลเภถ, อิเจฺจตํ กุสลํฯ โน เจ ลเภถ, พฺยเตฺตน ภิกฺขุนา ปฏิพเลน สโงฺฆ ญาเปตโพฺพ –

‘‘สุณาตุ เม, ภเนฺต, สโงฺฆฯ อยํ สโพฺพ สโงฺฆ สภาคํ อาปตฺตึ อาปโนฺนฯ ยทา อญฺญํ ภิกฺขุํ สุทฺธํ อนาปตฺติกํ ปสฺสิสฺสติ ตทา ตสฺส สนฺติเก ตํ อาปตฺตึ ปฏิกริสฺสตี’’ติ วตฺวา ปวาเรตพฺพํ; น เตฺวว ตปฺปจฺจยา ปวารณาย อนฺตราโย กาตโพฺพฯ

อิธ ปน, ภิกฺขเว, อญฺญตรสฺมิํ อาวาเส ตทหุ ปวารณาย สโพฺพ สโงฺฆ สภาคาย อาปตฺติยา เวมติโก โหติฯ พฺยเตฺตน ภิกฺขุนา ปฏิพเลน สโงฺฆ ญาเปตโพฺพ –

‘‘สุณาตุ เม, ภเนฺต, สโงฺฆฯ อยํ สโพฺพ สโงฺฆ สภาคาย อาปตฺติยา เวมติโกฯ ยทา นิเพฺพมติโก ภวิสฺสติ ตทา ตํ อาปตฺตึ ปฏิกริสฺสตี’’ติ วตฺวา, ปวาเรตพฺพํ, น เตฺวว ตปฺปจฺจยา ปวารณาย อนฺตราโย กาตโพฺพติฯ

สภาคาปตฺติปฏิกมฺมวิธิ นิฏฺฐิตาฯ

ปฐมภาณวาโร นิฏฺฐิโตฯ

๑๒๘. อนาปตฺติปนฺนรสกํ

๒๒๒. เตนโข ปน สมเยน อญฺญตรสฺมึ อาวาเส ตทหุ ปวารณาย สมฺพหุลา อาวาสิกา ภิกฺขู สนฺนิปตึสุ, ปญฺจ วา อติเรกา วาฯ เต น ชานึสุ ''อตฺถเญฺญ อาวาสิกา ภิกฺขู อนาคตา''ติฯ เต ธมฺมสญฺญิโน วินยสญฺญิโน วคฺคา สมคฺคสญฺญิโน ปวาเรสุํฯ เตหิ ปวาริยมาเน อถเญฺญ อาวาสิกา ภิกฺขู อาคจฺฉึสุ พหุตราฯ ภควโต เอตมตฺถํ อาโรเจสุํฯ

อิธ ปน, ภิกฺขเว, อญฺญตรสฺมึ อาวาเส ตทหุ ปวารณาย สมฺพหุลา อาวาสิกา ภิกฺขู สนฺนิปตนฺติ, ปญฺจ วา อติเรกา วาฯ เต น ชานนฺติ ''อตฺถเญฺญ อาวาสิกา ภิกฺขู อนาคตา''ติฯ เต ธมฺมสญฺญิโน วินยสญฺญิโน วคฺคา สมคฺคสญฺญิโน ปวาเรนฺติฯ เตหิ ปวาริยมาเน อถเญฺญ อาวาสิกา ภิกฺขู อาคจฺฉนฺติ พหุตราฯ เตหิ, ภิกฺขเว, ภิกฺขูหิ ปุน ปวาเรตพฺพํฯ ปวาริตานํ อนาปตฺติฯ

อิธ ปน, ภิกฺขเว, อญฺญตรสฺมึ อาวาเส ตทหุ ปวารณาย สมฺพหุลา อาวาสิกา ภิกฺขู สนฺนิปตนฺติ, ปญฺจ วา อติเรกา วาฯ เต น ชานนฺติ ''อตฺถเญฺญ อาวาสิกา ภิกฺขู อนาคตา''ติฯ เต ธมฺมสญฺญิโน วินยสญฺญิโน วคฺคา สมคฺคสญฺญิโน ปวาเรนฺติฯ เตหิ ปวาริยมาเน อถเญฺญ อาวาสิกา ภิกฺขู อาคจฺฉนฺติ สมสมาฯ ปวาริตา สุปฺปวาริตา, อวเสเสหิ ปวาเรตพฺพํฯ ปวาริตานํ อนาปตฺติฯ

อิธ ปน, ภิกฺขเว, อญฺญตรสฺมึ อาวาเส ตทหุ ปวารณาย สมฺพหุลา อาวาสิกา ภิกฺขู สนฺนิปตนฺติ, ปญฺจ วา อติเรกา วาฯ เต น ชานนฺติ ''อตฺถเญฺญ อาวาสิกา ภิกฺขู อนาคตา''ติฯ เต ธมฺมสญฺญิโน วินยสญฺญิโน วคฺคา สมคฺคสญฺญิโน ปวาเรนฺติฯ เตหิ ปวาริยมาเน อถเญฺญ อาวาสิกา ภิกฺขู อาคจฺฉนฺติ โถกตราฯ ปวาริตา สุปฺปวาริตา, อวเสเสหิ ปวาเรตพฺพํฯ ปวาริตานํ อนาปตฺติฯ

อิธ ปน, ภิกฺขเว, อญฺญตรสฺมึ อาวาเส ตทหุ ปวารณาย สมฺพหุลา อาวาสิกา ภิกฺขู สนฺนิปตนฺติ, ปญฺจ วา อติเรกา วาฯ เต น ชานนฺติ ''อตฺถเญฺญ อาวาสิกา ภิกฺขู อนาคตา''ติฯ เต ธมฺมสญฺญิโน วินยสญฺญิโน วคฺคา สมคฺคสญฺญิโน ปวาเรนฺติฯ เตหิ ปวาริตมตฺเต อถเญฺญ อาวาสิกา ภิกฺขู อาคจฺฉนฺติ พหุตราฯ เตหิ, ภิกฺขเว, ภิกฺขูหิ ปุน ปวาเรตพฺพํฯ ปวาริตานํ อนาปตฺติฯ

อิธ ปน, ภิกฺขเว, อญฺญตรสฺมึ อาวาเส ตทหุ ปวารณาย สมฺพหุลา อาวาสิกา ภิกฺขู สนฺนิปตนฺติ, ปญฺจ วา อติเรกา วาฯ เต น ชานนฺติ ''อตฺถเญฺญ อาวาสิกา ภิกฺขู อนาคตา''ติฯ เต ธมฺมสญฺญิโน วินยสญฺญิโน วคฺคา สมคฺคสญฺญิโน ปวาเรนฺติฯ เตหิ ปวาริตมตฺเต อถเญฺญ อาวาสิกา ภิกฺขู อาคจฺฉนฺติ สมสมาฯ ปวาริตา สุปฺปวาริตา, เตสํ สนฺติเก ปวาเรตพฺพํฯ ปวาริตานํ อนาปตฺติฯ

อิธ ปน, ภิกฺขเว, อญฺญตรสฺมึ อาวาเส ตทหุ ปวารณาย สมฺพหุลา อาวาสิกา ภิกฺขู สนฺนิปตนฺติ, ปญฺจ วา อติเรกา วาฯ เต น ชานนฺติ ''อตฺถเญฺญ อาวาสิกา ภิกฺขู อนาคตา''ติฯ เต ธมฺมสญฺญิโน วินยสญฺญิโน วคฺคา สมคฺคสญฺญิโน ปวาเรนฺติฯ เตหิ ปวาริตมตฺเต อถเญฺญ อาวาสิกา ภิกฺขู อาคจฺฉนฺติ โถกตราฯ ปวาริตา สุปฺปวาริตา, เตสํ สนฺติเก ปวาเรตพฺพํฯ ปวาริตานํ อนาปตฺติฯ

อิธ ปน, ภิกฺขเว, อญฺญตรสฺมึ อาวาเส ตทหุ ปวารณาย สมฺพหุลา อาวาสิกา ภิกฺขู สนฺนิปตนฺติ, ปญฺจ วา อติเรกา วาฯ เต น ชานนฺติ ‘‘อตฺถเญฺญ อาวาสิกา ภิกฺขู อนาคตา’’ติฯ เต ธมฺมสญฺญิโน วินยสญฺญิโน วคฺคา สมคฺคสญฺญิโน ปวาเรนฺติฯ เตหิ ปวาริตมเตฺต, อวุฎฺฐิตาย ปริสาย, อถเญฺญ อาวาสิกา ภิกฺขู อาคจฺฉนฺติ พหุตราฯ เตหิ, ภิกฺขเว, ภิกฺขูหิ ปุน ปวาเรตพฺพํฯ ปวาริตานํ อนาปตฺติฯ

อิธ ปน, ภิกฺขเว, อญฺญตรสฺมึ อาวาเส ตทหุ ปวารณาย สมฺพหุลา อาวาสิกา ภิกฺขู สนฺนิปตนฺติ, ปญฺจ วา อติเรกา วาฯ เต น ชานนฺติ ‘‘อตฺถเญฺญ อาวาสิกา ภิกฺขู อนาคตา’’ติฯ เต ธมฺมสญฺญิโน วินยสญฺญิโน วคฺคา สมคฺคสญฺญิโน ปวาเรนฺติฯ เตหิ ปวาริตมเตฺต, อวุฎฺฐิตาย ปริสาย, อถเญฺญ อาวาสิกา ภิกฺขู อาคจฺฉนฺติ สมสมาฯ ปวาริตา สุปฺปวาริตา, เตสํ สนฺติเก ปวาเรตพฺพํฯ ปวาริตานํ อนาปตฺติฯ

อิธ ปน, ภิกฺขเว, อญฺญตรสฺมึ อาวาเส ตทหุ ปวารณาย สมฺพหุลา อาวาสิกา ภิกฺขู สนฺนิปตนฺติ, ปญฺจ วา อติเรกา วาฯ เต น ชานนฺติ ‘‘อตฺถเญฺญ อาวาสิกา ภิกฺขู อนาคตา’’ติฯ เต ธมฺมสญฺญิโน วินยสญฺญิโน วคฺคา สมคฺคสญฺญิโน ปวาเรนฺติฯ เตหิ ปวาริตมเตฺต, อวุฎฺฐิตาย ปริสาย, อถเญฺญ อาวาสิกา ภิกฺขู อาคจฺฉนฺติ โถกตราฯ ปวาริตา สุปฺปวาริตา, เตสํ สนฺติเก ปวาเรตพฺพํฯ ปวาริตานํ อนาปตฺติฯ

อิธ ปน, ภิกฺขเว, อญฺญตรสฺมึ อาวาเส ตทหุ ปวารณาย สมฺพหุลา อาวาสิกา ภิกฺขู สนฺนิปตนฺติ, ปญฺจ วา อติเรกา วาฯ เต น ชานนฺติ ‘‘อตฺถเญฺญ อาวาสิกา ภิกฺขู อนาคตา’’ติฯ เต ธมฺมสญฺญิโน วินยสญฺญิโน วคฺคา สมคฺคสญฺญิโน ปวาเรนฺติฯ เตหิ ปวาริตมเตฺต, เอกจฺจาย วุฎฺฐิตาย ปริสาย, อถเญฺญ อาวาสิกา ภิกฺขู อาคจฺฉนฺติ พหุตราฯ เตหิ, ภิกฺขเว, ภิกฺขูหิ ปุน ปวาเรตพฺพํฯ ปวาริตานํ อนาปตฺติฯ

อิธ ปน, ภิกฺขเว, อญฺญตรสฺมึ อาวาเส ตทหุ ปวารณาย สมฺพหุลา อาวาสิกา ภิกฺขู สนฺนิปตนฺติ, ปญฺจ วา อติเรกา วาฯ เต น ชานนฺติ ‘‘อตฺถเญฺญ อาวาสิกา ภิกฺขู อนาคตา’’ติฯ เต ธมฺมสญฺญิโน วินยสญฺญิโน วคฺคา สมคฺคสญฺญิโน ปวาเรนฺติฯ เตหิ ปวาริตมเตฺต, เอกจฺจาย วุฎฺฐิตาย ปริสาย, อถเญฺญ อาวาสิกา ภิกฺขู อาคจฺฉนฺติ สมสมาฯ ปวาริตา สุปฺปวาริตา, เตสํ สนฺติเก ปวาเรตพฺพํฯ ปวาริตานํ อนาปตฺติฯ

อิธ ปน, ภิกฺขเว, อญฺญตรสฺมึ อาวาเส ตทหุ ปวารณาย สมฺพหุลา อาวาสิกา ภิกฺขู สนฺนิปตนฺติ, ปญฺจ วา อติเรกา วาฯ เต น ชานนฺติ ‘‘อตฺถเญฺญ อาวาสิกา ภิกฺขู อนาคตา’’ติฯ เต ธมฺมสญฺญิโน วินยสญฺญิโน วคฺคา สมคฺคสญฺญิโน ปวาเรนฺติฯ เตหิ ปวาริตมเตฺต, เอกจฺจาย วุฎฺฐิตาย ปริสาย, อถเญฺญ อาวาสิกา ภิกฺขู อาคจฺฉนฺติ โถกตราฯ ปวาริตา สุปฺปวาริตา, เตสํ สนฺติเก ปวาเรตพฺพํฯ ปวาริตานํ อนาปตฺติฯ

อิธ ปน, ภิกฺขเว, อญฺญตรสฺมึ อาวาเส ตทหุ ปวารณาย สมฺพหุลา อาวาสิกา ภิกฺขู สนฺนิปตนฺติ, ปญฺจ วา อติเรกา วาฯ เต น ชานนฺติ ‘‘อตฺถเญฺญ อาวาสิกา ภิกฺขู อนาคตา’’ติฯ เต ธมฺมสญฺญิโน วินยสญฺญิโน วคฺคา สมคฺคสญฺญิโน ปวาเรนฺติฯ เตหิ ปวาริตมเตฺต, สพฺพาย วุฎฺ

ฐิตาย ปริสาย, อถญฺญ อาวาสิกา ภิกฺขู อาคจฺฉนฺติ พหุตราฯ เตหิ, ภิกฺขเว, ภิกฺขูหิ ปุน ปวาเรตพฺพํฯ ปวาริตานํ อนาปตฺติฯ

อิธ ปน, ภิกฺขเว, อญฺญตรสฺมึ อาวาเส ตทหุ ปวารณาย สมฺพหุลา อาวาสิกา ภิกฺขู สนฺนิปตนฺติ, ปญฺจ วา อติเรกา วาฯ เต น ชานนฺติ ‘‘อตฺถญฺญ อาวาสิกา ภิกฺขู อนาคตา’’ติฯ เต ธมฺมสญฺญิโน วินยสญฺญิโน วคฺคา สมคฺคสญฺญิโน ปวาเรนฺติฯ เตหิ ปวาริตมตฺต, สพฺพาย วุฏฺฐิตาย ปริสาย, อถญฺญ อาวาสิกา ภิกฺขู อาคจฺฉนฺติ สมสมาฯ ปวาริตา สุปฺปวาริตา, เตสํ สนฺติเก ปวาเรตพฺพํฯ ปวาริตานํ อนาปตฺติฯ

อิธ ปน, ภิกฺขเว, อญฺญตรสฺมึ อาวาเส ตทหุ ปวารณาย สมฺพหุลา อาวาสิกา ภิกฺขู สนฺนิปตนฺติ, ปญฺจ วา อติเรกา วาฯ เต น ชานนฺติ ‘‘อตฺถญฺญ อาวาสิกา ภิกฺขู อนาคตา’’ติฯ เต ธมฺมสญฺญิโน วินยสญฺญิโน วคฺคา สมคฺคสญฺญิโน ปวาเรนฺติฯ เตหิ ปวาริตมตฺต, สพฺพาย วุฏฺฐิตาย ปริสาย, อถญฺญ อาวาสิกา ภิกฺขู อาคจฺฉนฺติ โถกตราฯ ปวาริตา สุปฺปวาริตา, เตสํ สนฺติเก ปวาเรตพฺพํฯ ปวาริตานํ อนาปตฺติฯ

อนาปตฺติปนฺนรสกํ นิฏฺฐิตํฯ

๑๒๙. วคฺคาวคฺคสญฺญีปนฺนรสกํ

๒๒๓. อิธปน, ภิกฺขเว, อญฺญตรสฺมึ อาวาเส ตทหุ ปวารณาย สมฺพหุลา อาวาสิกา ภิกฺขู สนฺนิปตนฺติ, ปญฺจ วา อติเรกา วาฯ เต ชานนฺติ ‘‘อตฺถญฺญ อาวาสิกา ภิกฺขู อนาคตา’’ติฯ เต ธมฺมสญฺญิโน วินยสญฺญิโน วคฺคา วคฺคสญฺญิโน ปวาเรนฺติฯ เตหิ ปวาริยมาเน อถญฺญ อาวาสิกา ภิกฺขู อาคจฺฉนฺติ พหุตราฯ เตหิ, ภิกฺขเว, ภิกฺขูหิ ปุน ปวาเรตพฺพํฯ ปวาริตานํ อาปตฺติ ทุกฺกฏสฺสฯ

อิธ ปน, ภิกฺขเว, อญฺญตรสฺมึ อาวาเส ตทหุ ปวารณาย สมฺพหุลา อาวาสิกา ภิกฺขู สนฺนิปตนฺติ, ปญฺจ วา อติเรกา วาฯ เต ชานนฺติ ‘‘อตฺถญฺญ อาวาสิกา ภิกฺขู อนาคตา’’ติฯ เต ธมฺมสญฺญิโน วินยสญฺญิโน วคฺคา วคฺคสญฺญิโน ปวาเรนฺติฯ เตหิ ปวาริยมาเน อถญฺญ อาวาสิกา ภิกฺขูอาคจฺฉนฺติ สมสมาฯ ปวาริตา สุปฺปวาริตา, อวเสเสหิ ปวาเรตพฺพํฯ ปวาริตานํ อาปตฺติ ทุกฺกฏสฺสฯ

อิธ ปน, ภิกฺขเว, อญฺญตรสฺมึ อาวาเส ตทหุ ปวารณาย สมฺพหุลา อาวาสิกา ภิกฺขู สนฺนิปตนฺติ, ปญฺจ วา อติเรกา วาฯ เต ชานนฺติ ‘‘อตฺถญฺญ อาวาสิกา ภิกฺขู อนาคตา’’ติฯ เต ธมฺมสญฺญิโน วินยสญฺญิโน วคฺคา วคฺคสญฺญิโน ปวาเรนฺติฯ เตหิ ปวาริยมาเน อถญฺญ อาวาสิกา ภิกฺขู อาคจฺฉนฺติ โถกตราฯ ปวาริตา สุปฺปวาริตา, อวเสเสหิ ปวาเรตพฺพํฯ ปวาริตานํ อาปตฺติ ทุกฺกฏสฺสฯ

อิธ ปน, ภิกฺขเว, อญฺญตรสฺมึ อาวาเส ตทหุ ปวารณาย สมฺพหุลา อาวาสิกา ภิกฺขู สนฺนิปตนฺติ, ปญฺจ วา อติเรกา วาฯ เต ชานนฺติ ‘‘อตฺถญฺญ อาวาสิกา ภิกฺขู อนาคตา’’ติฯ เต ธมฺมสญฺญิโน วินยสญฺญิโน วคฺคา วคฺคสญฺญิโน ปวาเรนฺติฯ เตหิ ปวาริตมตฺต,…เป.… อวุฏฺฐิตาย ปริสาย…เป.… เอกจฺจาย วุฏฺฐิตาย ปริสาย…เป.… สพฺพาย วุฏฺฐิตาย ปริสาย, อถญฺญ อา

วาสิกา ภิกฺขู อาคจฺฉนฺติ พหุตรา…เป…. สมสมา…เป…. โถกตราฯ ปวาริตา สุปฺปวาริตา, เตสํ สนฺติเก ปวาเรตพฺพํฯ ปวาริตานํ อาปตฺติ ทุกฺกฏสฺสฯ

วคฺคาวคฺคสญฺญีปนฺนรสกํ นิฏฺฐิตํฯ

๑๓๐. เวมติกปนฺนรสกํ

๒๒๔. อิธปน, ภิกฺขเว, อญฺญตรสฺมิํ อาวาเส ตทหุ ปวารณาย สมฺพหุลา อาวาสิกา ภิกฺขู สนฺนิปตนฺติ, ปญฺจ วา อติเรกา วาฯ เต ชานนฺติ ‘‘อตฺถเญฺญ อาวาสิกา ภิกฺขู อนาคตา’’ติฯ เต ‘‘กปฺปติ นุ โข อมฺหากํ ปวาเรตุํ, น นุ โข กปฺปตี’’ติ เวมติกา ปวาเรนฺติฯ เตหิ ปวาริยมาเน อถเญฺญ อาวาสิกา ภิกฺขู อาคจฺฉนฺติ พหุตราฯ เตหิ, ภิกฺขเว, ภิกฺขูหิ ปุน ปวาเรตพฺพํฯ ปวาริตานํ อาปตฺติ ทุกฺกฏสฺสฯ

อิธ ปน, ภิกฺขเว, อญฺญตรสฺมิํ อาวาเส ตทหุ ปวารณาย สมฺพหุลา อาวาสิกา ภิกฺขู สนฺนิปตนฺติ, ปญฺจ วา อติเรกา วาฯ เต ชานนฺติ ‘‘อตฺถเญฺญ อาวาสิกา ภิกฺขู อนาคตา’’ติฯ เต ‘‘กปฺปติ นุ โข อมฺหากํ ปวาเรตุํ, น นุ โข กปฺปตี’’ติ เวมติกา ปวาเรนฺติฯ เตหิ ปวาริยมาเน อถเญฺญ อาวาสิกา ภิกฺขู อาคจฺฉนฺติ สมสมาฯ ปวาริตา สุปฺปวาริตา, อวเสเสหิ ปวาเรตพฺพํฯ ปวาริตานํ อาปตฺติ ทุกฺกฏสฺสฯ

อิธ ปน, ภิกฺขเว, อญฺญตรสฺมิํ อาวาเส ตทหุ ปวารณาย สมฺพหุลา อาวาสิกา ภิกฺขู สนฺนิปตนฺติ, ปญฺจ วา อติเรกา วาฯ เต ชานนฺติ ‘‘อตฺถเญฺญ อาวาสิกา ภิกฺขู อนาคตา’’ติฯ เต ‘‘กปฺปติ นุ โข อมฺหากํ ปวาเรตุํ, น นุ โข กปฺปตี’’ติ เวมติกา ปวาเรนฺติฯ เตหิ ปวาริยมาเน อถเญฺญ อาวาสิกา ภิกฺขู อาคจฺฉนฺติ โถกตราฯ ปวาริตา สุปฺปวาริตา, อวเสเสหิ ปวาเรตพฺพํฯ ปวาริตานํ อาปตฺติ ทุกฺกฏสฺสฯ

อิธ ปน, ภิกฺขเว, อญฺญตรสฺมิํ อาวาเส ตทหุ ปวารณาย สมฺพหุลา อาวาสิกา ภิกฺขู สนฺนิปตนฺติ, ปญฺจ วา อติเรกา วาฯ เต ชานนฺติ ‘‘อตฺถเญฺญ อาวาสิกา ภิกฺขู อนาคตา’’ติฯ เต ‘‘กปฺปติ นุ โข อมฺหากํ ปวาเรตุํ, น นุ โข กปฺปตี’’ติ เวมติกา ปวาเรนฺติฯ เตหิ ปวาริตมเตฺต…เป…. อวุฏฺฐิตาย ปริสาย…เป…. เอกจฺจาย วุฏฺฐิตาย ปริสาย…เป…. สพฺพาย วุฏฺฐิตาย ปริสาย, อถเญฺญ อาวาสิกา ภิกฺขู อาคจฺฉนฺติ พหุตรา…เป…. สมสมา…เป…. โถกตราฯ ปวาริตา สุปฺปวาริตา, เตสํ สนฺติเก ปวาเรตพฺพํฯ ปวาริตานํ อาปตฺติ ทุกฺกฏสฺสฯ

เวมติกปนฺนรสกํ นิฏฺฐิตํฯ

๑๓๑. กุกฺกุจฺจปกตปนฺนรสกํ

๒๒๕. อิธ ปน, ภิกฺขเว, อญฺญตรสฺมิํ อาวาเส ตทหุ ปวารณาย สมฺพหุลา อาวาสิกา ภิกฺขู สนฺนิปตนฺติ, ปญฺจ วา อติเรกา วาฯ เต ชานนฺติ ‘‘อตฺถเญฺญ อาวาสิกา ภิกฺขู อนาคตา’’ติฯ เต ‘‘กปฺปเตว อมฺหากํ ปวาเรตุํ, นามฺหากํ น กปฺปตี’’ติ กุกฺกุจฺจปกตา ปวาเรนฺติฯ เตหิ ปวาริยมาเน อถเญฺญ อาวาสิกา ภิกฺขู อาคจฺฉนฺติ พหุตราฯ เตหิ, ภิกฺขเว, ภิกฺขูหิ ปุน ปวาเรตพฺพํฯ ปวาริตานํ อาปตฺติ ทุกฺกฏสฺสฯ

อิธ ปน, ภิกฺขเว, อญฺญตรสฺมิํ อาวาเส ตทหุ ปวารณาย สมฺพหุลา อาวาสิกา ภิกฺขู สนฺนิปตนฺติ, ปญฺจ วา อติเรกา วาฯ เต ชานนฺติ ‘‘อตฺถญฺญ อาวาสิกา ภิกฺขู อนาคตา’’ติฯ เต ‘‘กปฺปเตว อมฺหากํ ปวาเรตุํ, นามฺหากํ น กปฺปตี’’ติ กุกฺกุจฺจปกตา ปวาเรนฺติฯ เตหิ ปวาริยมาเน อญฺญ อาวาสิกา ภิกฺขู อาคจฺฉนฺติ สมสมาฯ ปวาริตา สุปฺปวาริตา, อวเสเสหิ ปวาเรตพฺพํฯ ปวาริตานํ อาปตฺติ ทุกฺกฏสฺสฯ

อิธ ปน, ภิกฺขเว, อญฺญรสฺมิํ อาวาเส ตทหุ ปวารณาย สมฺพหุลา อาวาสิกา ภิกฺขู สนฺนิปตนฺติ, ปญฺจ วา อติเรกา วาฯ เต ชานนฺติ ‘‘อตฺถญฺญ อาวาสิกา ภิกฺขู อนาคตา’’ติฯ เต ‘‘กปฺปเตว อมฺหากํ ปวาเรตุํ, นามฺหากํ น กปฺปตี’’ติ กุกฺกุจฺจปกตา ปวาเรนฺติฯ เตหิ ปวาริยมาเน อญฺญ อาวาสิกา ภิกฺขู อาคจฺฉนฺติ โถกตราฯ ปวาริตา สุปฺปวาริตา, อวเสเสหิ [อวเสเสหิ เตสํ สนฺติเก (ก.)]ปวาเรตพฺพํฯ ปวาริตานํ อาปตฺติ ทุกฺกฏสฺสฯ

อิธ ปน, ภิกฺขเว, อญฺญตรสฺมิํ อาวาเส ตทหุ ปวารณาย สมฺพหุลา อาวาสิกา ภิกฺขู สนฺนิปตนฺติ, ปญฺจ วา อติเรกา วาฯ เต ชานนฺติ ‘‘อตฺถญฺญ อาวาสิกา ภิกฺขู อนาคตา’’ติฯ เต ‘‘กปฺปเตว อมฺหากํ ปวาเรตุํ, นามฺหากํ น กปฺปตี’’ติ กุกฺกุจฺจปกตา ปวาเรนฺติฯ เตหิ ปวาริตมตฺเต,…เป.… อวุฏฺฐิตาย ปริสาย…เป.… เอกจฺจาย วุฏฺฐิตาย ปริสาย…เป.… สพฺพาย วุฏฺฐิตาย ปริสาย, อญฺญ อาวาสิกา ภิกฺขู อาคจฺฉนฺติ พหุตรา…เป.… สมสมา…เป.… โถกตราฯ ปวาริตา สุปฺปวาริตา, เตสํ สนฺติเก ปวาเรตพฺพํฯ ปวาริตานํ อาปตฺติ ทุกฺกฏสฺสฯ

กุกฺกุจฺจปกตปนฺนรสกํ นิฏฺฐิตํฯ

๑๓๒. เภทปุเรกฺขารปนฺนรสกํ

๒๒๖. อิธ ปน, ภิกฺขเว, อญฺญตรสฺมิํ อาวาเส ตทหุ ปวารณาย สมฺพหุลา อาวาสิกา ภิกฺขู สนฺนิปตนฺติ, ปญฺจ วา อติเรกา วาฯ เต ชานนฺติ ‘‘อตฺถญฺญ อาวาสิกา ภิกฺขู อนาคตา’’ติฯ เต ‘‘นสฺสนฺเตเต, วินสฺสนฺเตเต, โก เตหิ อตฺโถ’’ติ เภทปุเรกฺขารา ปวาเรนฺติฯ เตหิ ปวาริยมาเน อญฺญ อาวาสิกา ภิกฺขู อาคจฺฉนฺติ พหุตรา ฯ เตหิ, ภิกฺขเว, ภิกฺขูหิ ปุน ปวาเรตพฺพํฯ ปวาริตานํ อาปตฺติ ถุลฺลจฺจยสฺสฯ

อิธ ปน, ภิกฺขเว, อญฺญตรสฺมิํ อาวาเส ตทหุ ปวารณาย สมฺพหุลา อาวาสิกา ภิกฺขู สนฺนิปตนฺติ, ปญฺจ วา อติเรกา วาฯ เต ชานนฺติ ‘‘อตฺถญฺญ อาวาสิกา ภิกฺขู อนาคตา’’ติฯ เต ‘‘นสฺสนฺเตเต, วินสฺสนฺเตเต, โก เตหิ อตฺโถ’’ติ เภทปุเรกฺขารา ปวาเรนฺติฯ เตหิ ปวาริยมาเน อญฺญ อาวาสิกา ภิกฺขู อาคจฺฉนฺติ สมสมาฯ ปวาริตา สุปฺปวาริตา, อวเสเสหิ ปวาเรตพฺพํฯ ปวาริตานํ อาปตฺติ ถุลฺลจฺจยสฺสฯ

อิธ ปน, ภิกฺขเว, อญฺญตรสฺมิํ อาวาเส ตทหุ ปวารณาย สมฺพหุลา อาวาสิกา ภิกฺขู สนฺนิปตนฺติ, ปญฺจ วา อติเรกา วาฯ เต ชานนฺติ ‘‘อตฺถญฺญ อาวาสิกา ภิกฺขู อนาคตา’’ติฯ เต ‘‘นสฺสนฺเตเต, วินสฺสนฺเตเต , โก เตหิ อตฺโถ’’ติ – เภทปุเรกฺขารา ปวาเรนฺติฯ เตหิ ปวาริยมาเน อญฺญ อาวาสิกา ภิกฺขู อาคจฺฉนฺติ โถกตราฯ ปวาริตา สุปฺปวาริตา, อวเสเสหิ ปวาเรตพฺพํฯ ปวาริตานํ อาปตฺติ ถุลฺลจฺจยสฺสฯ

อิธ ปน, ภิกฺขเว, อญฺญตรสฺมึ อาวาเส ตทหุ ปวารณาย สมฺพหุลา อาวาสิกา ภิกฺขู สนฺนิปตนฺติ, ปญฺจ วา อติเรกา วาฯ เต ชานนฺติ ''อตฺถญฺญ อาวาสิกา ภิกฺขู อนาคตา''ติฯ เต ''นสฺสเนฺตเต, วินสฺสเนฺตเต, โก เตหิ อโตฺถ''ติ – เภทปุเรกฺขารา ปวาเรนฺติฯ เตหิ ปวาริตมเตฺต อญฺญ อาวาสิกา ภิกฺขู อาคจฺฉนฺติ พหุตรา, เตหิ ภิกฺขเว ภิกฺขูหิ ปุน ปวาเรตพฺพํ, ปวาริตานํ อาปตฺติ ถุลฺลจฺจยสฺสฯ

อิธ ปน, ภิกฺขเว, อญฺญตรสฺมึ อาวาเส ตทหุ ปวารณาย สมฺพหุลา อาวาสิกา ภิกฺขู สนฺนิปตนฺติ, ปญฺจ วา อติเรกา วาฯ เต ชานนฺติ ''อตฺถญฺญ อาวาสิกา ภิกฺขู อนาคตา''ติฯ เต ''นสฺสเนฺตเต, วินสฺสเนฺตเต, โก เตหิ อโตฺถ''ติ เภทปุเรกฺขารา ปวาเรนฺติฯ เตหิ ปวาริตมเตฺต อญฺญ อาวาสิกา ภิกฺขู อาคจฺฉนฺติ สมสมาฯ ปวาริตา สุปฺปวาริตา, เตสํ สนฺติเก ปวาเรตพฺพํฯ ปวาริตานํ อาปตฺติ ถุลฺลจฺจยสฺสฯ

อิธ ปน, ภิกฺขเว, อญฺญตรสฺมึ อาวาเส ตทหุ ปวารณาย สมฺพหุลา อาวาสิกา ภิกฺขู สนฺนิปตนฺติ, ปญฺจ วา อติเรกา วาฯ เต ชานนฺติ ''อตฺถญฺญ อาวาสิกา ภิกฺขู อนาคตา''ติฯ เต ''นสฺสเนฺตเต, วินสฺสเนฺตเต, โก เตหิ อโตฺถ''ติ เภทปุเรกฺขารา ปวาเรนฺติฯ เตหิ ปวาริตมเตฺต อญฺญ อาวาสิกา ภิกฺขู อาคจฺฉนฺติ โถกตราฯ ปวาริตา สุปฺปวาริตา, เตสํ สนฺติเก ปวาเรตพฺพํฯ ปวาริตานํ อาปตฺติ ถุลฺลจฺจยสฺสฯ

อิธ ปน, ภิกฺขเว, อญฺญตรสฺมึ อาวาเส ตทหุ ปวารณาย สมฺพหุลา อาวาสิกา ภิกฺขู สนฺนิปตนฺติ, ปญฺจ วา อติเรกา วาฯ เต ชานนฺติ ''อตฺถญฺญ อาวาสิกา ภิกฺขู อนาคตา''ติฯ เต ''นสฺสเนฺตเต, วินสฺสเนฺตเต, โก เตหิ อโตฺถ''ติ เภทปุเรกฺขารา ปวาเรนฺติฯ เตหิ ปวาริตมเตฺต, อวุฏฺฐิตาย ปริสาย, อญฺญ อาวาสิกา ภิกฺขูอาคจฺฉนฺติ พหุตราฯ เตหิ, ภิกฺขเว, ภิกฺขูหิ ปุน ปวาเรตพฺพํฯ ปวาริตานํ อาปตฺติ ถุลฺลจฺจยสฺสฯ

อิธ ปน, ภิกฺขเว, อญฺญตรสฺมึ อาวาเส ตทหุ ปวารณาย สมฺพหุลา อาวาสิกา ภิกฺขู สนฺนิปตนฺติ, ปญฺจ วา อติเรกา วาฯ เต ชานนฺติ ''อตฺถญฺญ อาวาสิกา ภิกฺขู อนาคตา''ติฯ เต ''นสฺสเนฺตเต, วินสฺสเนฺตเต, โก เตหิ อโตฺถ''ติ เภทปุเรกฺขารา ปวาเรนฺติฯ เตหิ ปวาริตมเตฺต, อวุฏฺฐิตาย ปริสาย, อญฺญ อาวาสิกา ภิกฺขู อาคจฺฉนฺติ สมสมาฯ ปวาริตา สุปฺปวาริตา, เตสํ สนฺติเก ปวาเรตพฺพํฯ ปวาริตานํ อาปตฺติ ถุลฺลจฺจยสฺสฯ

อิธ ปน, ภิกฺขเว, อญฺญตรสฺมึ อาวาเส ตทหุ ปวารณาย สมฺพหุลา อาวาสิกา ภิกฺขู สนฺนิปตนฺติ, ปญฺจ วา อติเรกา วาฯ เต ชานนฺติ ''อตฺถญฺญ อาวาสิกา ภิกฺขู อนาคตา''ติฯ เต ''นสฺสเนฺตเต, วินสฺสเนฺตเต, โก เตหิ อโตฺถ''ติ เภทปุเรกฺขารา ปวาเรนฺติฯ เตหิ ปวาริตมเตฺต, อวุฏฺฐิตาย ปริสาย, อญฺญ อาวาสิกา ภิกฺขู อาคจฺฉนฺติ โถกตราฯ ปวาริตา สุปฺปวาริตา, เตสํ สนฺติเก ปวาเรตพฺพํฯ ปวาริตานํ อาปตฺติ ถุลฺลจฺจยสฺสฯ

อิธ ปน, ภิกฺขเว, อญฺญตรสฺมึ อาวาเส ตทหุ ปวารณาย สมฺพหุลา อาวาสิกา ภิกฺขู สนฺนิปตนฺติ, ปญฺจ วา อติเรกา วาฯ เต ชานนฺติ ''อตฺถญฺญ อาวาสิกา ภิกฺขู อนาคตา''ติฯ เต ''นสฺสเนฺตเต, วินสฺสเนฺตเต, โก เตหิ อโตฺถ''ติ เภทปุเรกฺขารา ปวาเรนฺติฯ เตหิ ปวาริตมเตฺต,

เอกจฺจาย วุฏฺฐิตาย ปริสาย, อถญฺญ อาวาสิกา ภิกฺขู อาคจฺฉนฺติ พหุตราฯ เตหิ, ภิกฺขเว, ภิกฺขูหิ ปุน ปวาเรตพฺพํฯ ปวาริตานํ อาปตฺติ ถุลฺลจฺจยสฺสฯ

อิธ ปน, ภิกฺขเว, อญฺญตรสฺมึ อาวาเส ตทหุ ปวารณาย สมฺพหุลา อาวาสิกา ภิกฺขู สนฺนิปตนฺติ, ปญฺจ วา อติเรกา วาฯ เต ชานนฺติ ‘‘อตฺถญฺญ อาวาสิกา ภิกฺขู อนาคตา’’ติฯ เต ‘‘นสฺสเนฺตเต, วินสฺสเนฺตเต, โก เตหิ อโตฺถ’’ติ เภทปฺุเรกฺขารา ปวาเรนฺติฯ เตหิ ปวาริตมเตฺต, เอกจฺจาย วุฏฺฐิตาย ปริสาย, อถญฺญ อาวาสิกา ภิกฺขู อาคจฺฉนฺติ สมสมาฯ ปวาริตา สุปฺปวาริตา, เตสํ สนฺติเก ปวาเรตพฺพํฯ ปวาริตานํ อาปตฺติ ถุลฺลจฺจยสฺสฯ

อิธ ปน, ภิกฺขเว, อญฺญตรสฺมึ อาวาเส ตทหุ ปวารณาย สมฺพหุลา อาวาสิกา ภิกฺขู สนฺนิปตนฺติ, ปญฺจ วา อติเรกา วาฯ เต ชานนฺติ ‘‘อตฺถญฺญ อาวาสิกา ภิกฺขู อนาคตา’’ติฯ เต ‘‘นสฺสเนฺตเต, วินสฺสเนฺตเต, โก เตหิ อโตฺถ’’ติ เภทปฺุเรกฺขารา ปวาเรนฺติฯ เตหิ ปวาริตมเตฺต, เอกจฺจาย วุฏฺฐิตาย ปริสาย, อถญฺญ อาวาสิกา ภิกฺขู อาคจฺฉนฺติ โถกตราฯ ปวาริตา สุปฺปวาริตา, เตสํ สนฺติเก ปวาเรตพฺพํฯ ปวาริตานํ อาปตฺติ ถุลฺลจฺจยสฺสฯ

อิธ ปน, ภิกฺขเว, อญฺญตรสฺมึ อาวาเส ตทหุ ปวารณาย สมฺพหุลา อาวาสิกา ภิกฺขู สนฺนิปตนฺติ, ปญฺจ วา อติเรกา วาฯ เต ชานนฺติ ‘‘อตฺถญฺญ อาวาสิกา ภิกฺขู อนาคตา’’ติฯ เต ‘‘นสฺสเนฺตเต, วินสฺสเนฺตเต, โก เตหิ อโตฺถ’’ติ เภทปฺุเรกฺขารา ปวาเรนฺติฯ เตหิ ปวาริตมเตฺต, สพฺพาย วุฏฺฐิตาย ปริสาย, อถญฺญ อาวาสิกา ภิกฺขู อาคจฺฉนฺติ พหุตราฯ เตหิ, ภิกฺขเว, ภิกฺขูหิ ปุน ปวาเรตพฺพํฯ ปวาริตานํ อาปตฺติ ถุลฺลจฺจยสฺสฯ

อิธ ปน, ภิกฺขเว, อญฺญตรสฺมึ อาวาเส ตทหุ ปวารณาย สมฺพหุลา อาวาสิกา ภิกฺขู สนฺนิปตนฺติ, ปญฺจ วา อติเรกา วาฯ เต ชานนฺติ ‘‘อตฺถญฺญ อาวาสิกา ภิกฺขู อนาคตา’’ติฯ เต ‘‘นสฺสเนฺตเต, วินสฺสเนฺตเต, โก เตหิ อโตฺถ’’ติ เภทปฺุเรกฺขารา ปวาเรนฺติฯ เตหิ ปวาริตมเตฺต, สพฺพาย วุฏฺฐิตาย ปริสาย, อถญฺญ อาวาสิกา ภิกฺขู อาคจฺฉนฺติ สมสมาฯ ปวาริตา สุปฺปวาริตา, เตสํ สนฺติเก ปวาเรตพฺพํฯ ปวาริตานํ อาปตฺติ ถุลฺลจฺจยสฺสฯ

อิธ ปน, ภิกฺขเว, อญฺญตรสฺมึ อาวาเส ตทหุ ปวารณาย สมฺพหุลา อาวาสิกา

ภิกฺขู สนฺนิปตนฺติ, ปญฺจ วา อติเรกา วาฯ เต ชานนฺติ ‘‘อตฺถญฺญ อาวาสิกา ภิกฺขู อนาคตา’’ติฯ เต ‘‘นสฺสเนฺตเต, วินสฺสเนฺตเต, โก เตหิ อโตฺถ’’ติ เภทปฺุเรกฺขารา ปวาเรนฺติฯ เตหิ ปวาริตมเตฺต, สพฺพาย วุฏฺฐิตาย ปริสาย, อถญฺญ อาวาสิกา ภิกฺขู อาคจฺฉนฺติ โถกตราฯ ปวาริตา สุปฺปวาริตา, เตสํ สนฺติเก ปวาเรตพฺพํฯ ปวาริตานํ อาปตฺติ ถุลฺลจฺจยสฺสฯ

เภทปฺุเรกฺขารปนฺนรสกํ นิฏฺฐิตํฯ

ปญฺจวีสตฺติกา นิฏฺฐิตาฯ

๑๓๓. สีโมกฺกนฺติกเปยฺยาลํ

๒๒๗. อิธปน, ภิกฺขเว, อญฺญตรสฺมึ อาวาเส ตทหุ ปวารณาย สมฺพหุลา อาวาสิกา ภิกฺขู สนฺนิปตนฺติ, ปญฺจ วา อติเรกา วาฯ เต น ชานนฺติ ‘‘อเญฺญ อาวาสิกา ภิกฺขู อโนฺตสีมํ โอกฺกมนฺตี’’ติ…เป.… เต น ชานนฺติ ‘‘อเญฺญ อาวาสิกา ภิกฺขู อโนฺตสีมํ โอกฺกนฺตา’’ติ…เป.… เต น ปสฺสนฺติ อเญฺญ อาวาสิเก ภิกฺขู อโนฺตสีมํ โอกฺกมเนฺต…เป.… เต น ปสฺสนฺติ อเญฺญ อาวาสิเก ภิกฺขู อโนฺตสีมํ โอกฺกเนฺต…เป.… เต น สุณนฺติ ‘‘อเญฺญ อาวาสิกา ภิกฺขู อโนฺตสีมํ โอกฺกมนฺตี’’ติ…เป.… เต น สุณนฺติ ‘‘อเญฺญ อาวาสิกา ภิกฺขู อโนฺตสีมํ โอกฺกนฺตา’’ติ…เป.…ฯ

อาวาสิเกนอาวาสิกา เอกสตปญฺจสตฺตติ ติกนยโต, อาวาสิเกน อาคนฺตุกา, อาคนฺตุเกน อาวาสิกา, อาคนฺตุเกน อาคนฺตุกา, เปยฺยาลมุเขน สตฺต ติกสตานิ โหนฺติฯ

สีโมกฺกนฺติกเปยฺยาลํ นิฎฺฐิตํฯ

๑๓๔. ทิวสนานตฺตํ

๒๒๘. อิธ ปน, ภิกฺขเว, อาวาสิกานํ ภิกฺขูนํ จาตุทฺทโส โหติ, อาคนฺตุกานํ ปนฺนรโสฯ สเจ อาวาสิกา พหุตรา โหนฺติ, อาคนฺตุเกหิ อาวาสิกานํ อนุวตฺติตพฺพํฯ สเจ สมสมา โหนฺติ, อาคนฺตุเกหิ อาวาสิกานํ อนุวตฺติตพฺพํฯ สเจ อาคนฺตุกา พหุตรา โหนฺติ, อาวาสิเกหิ อาคนฺตุกานํ อนุวตฺติตพฺพํฯ

อิธ ปน, ภิกฺขเว, อาวาสิกานํ ภิกฺขูนํ ปนฺนรโส โหติ, อาคนฺตุกานํ จาตุทฺทโสฯ สเจ อาวาสิกา พหุตรา โหนฺติ, อาคนฺตุเกหิ อาวาสิกานํ อนุวตฺติตพฺพํฯ สเจ สมสมา โหนฺติ, อาคนฺตุเกหิ อาวาสิกานํ อนุวตฺติตพฺพํฯ สเจ อาคนฺตุกา พหุตรา โหนฺติ, อาวาสิเกหิ อาคนฺตุกานํ อนุวตฺติตพฺพํฯ

อิธ ปน, ภิกฺขเว, อาวาสิกานํ ภิกฺขูนํ ปาฎิปโท โหติ, อาคนฺตุกานํ ปนฺนรโสฯ สเจ อาวาสิกา พหุตรา โหนฺติ, อาวาสิเกหิ อาคนฺตุกานํ นากามา ทาตพฺพา สามคฺคี; อาคนฺตุเกหิ นิสฺสีมํ คนฺตฺวา ปวาเรตพฺพํฯ สเจ สมสมา โหนฺติ, อาวาสิเกหิ อาคนฺตุกานํ นากามา ทาตพฺพา สามคฺคี; อาคนฺตุเกหิ นิสฺสีมํ คนฺตฺวา ปวาเรตพฺพํ ฯ สเจ อาคนฺตุกา พหุตรา โหนฺติ, อาวาสิเกหิ อาคนฺตุกานํ สามคฺคี วา ทาตพฺพา, นิสฺสีมํ วา คนฺตพฺพํฯ

อิธ ปน, ภิกฺขเว, อาวาสิกานํ ภิกฺขูนํ ปนฺนรโส โหติ, อาคนฺตุกานํ ปาฎิปโทฯ สเจ อาวาสิกา พหุตรา โหนฺติ, อาคนฺตุเกหิ อาวาสิกานํ สามคฺคี วา ทาตพฺพา, นิสฺสีมํ วา คนฺตพฺพํฯ สเจ สมสมา โหนฺติ, อาคนฺตุเกหิ อาวาสิกานํ สามคฺคี วา ทาตพฺพา, นิสฺสีมํ วา คนฺตพฺพํฯ สเจ อาคนฺตุกา พหุตรา โหนฺติ, อาคนฺตุเกหิ อาวาสิกานํ นากามา ทาตพฺพา สามคฺคี; อาวาสิเกหิ นิสฺสีมํ คนฺตฺวา ปวาเรตพฺพํฯ

ทิวสนานตฺตํ นิฎฺฐิตํฯ

๑๓๕. ลิงฺคาทิทสฺสนํ

๒๒๙. อิธปน, ภิกฺขเว, อาคนฺตุกา ภิกฺขู ปสฺสนฺติ อาวาสิกานํ ภิกฺขูนํ อาวาสิกาการํ, อาวาสิกลิงฺคํ, อาวาสิกนิมิตฺตํ, อาวาสิกุเทฺทสํ, สุปฺปญฺญตฺตํ มญฺจปีฐํ ภิสิพิโพฺพหนํ, ปานียํ ปริโภชนี

ยํ สปฏฺฐิตํ, ปริเวณํ สุสมฺมฏฺฐํ; ปสฺสิตฺวา เวมติกา โหนฺติ – ‘‘อตฺถิ นุ โข อาวาสิกา ภิกฺขู, นตฺถิ นุ โข’’ติฯ เต เวมติกา น วิจินนฺติ, อวิจินิตฺวา ปวาเรนฺติฯ อาปตฺติ ทุกฺกฏสฺส…เป.… เต เวมติกา วิจินนฺติ, วิจินิตฺวา น ปสฺสนฺติ, อปสฺสิตฺวา ปวาเรนฺติฯ อนาปตฺติฯ เต เวมติกา วิจินนฺติ, วิจินิตฺวา ปสฺสนฺติ, ปสฺสิตฺวา เอกโต ปวาเรนฺติฯ อนาปตฺติฯ เต เวมติกา วิจินนฺติ, วิจินิตฺวา ปสฺสนฺติ, ปสฺสิตฺวา ปาเฏกฺกํ ปวาเรนฺติฯ อาปตฺติ ทุกฺกฏสฺสฯ เต เวมติกา วิจินนฺติ, วิจินิตฺวา ปสฺสนฺติ, ปสฺสิตฺวา – ‘‘นสฺสนฺตุเต, วินสฺสนฺตุเต, โก เตหิ อตฺโถ’’ติ – เภทปุเรกฺขารา ปวาเรนฺติฯ อาปตฺติ ถุลฺลจฺจยสฺสฯ

อิธ ปน, ภิกฺขเว, อาคนฺตุกา ภิกฺขู สุณนฺติ อาวาสิกานํ ภิกฺขูนํ อาวาสิกาการํ, อาวาสิกลิงฺคํ, อาวาสิกนิมิตฺตํ, อาวาสิกุทฺเทสํ, จงฺกมนฺตานํ ปทสทฺทํ, สชฺฌายสทฺทํ, อุกฺกาสิตสทฺทํ, ขิปิตสทฺทํ; สุตฺวา เวมติกา โหนฺติ – ‘‘อตฺถิ นุ โข อาวาสิกา ภิกฺขู, นตฺถิ นุ โข’’ติฯ เต เวมติกา น วิจินนฺติ, อวิจินิตฺวา ปวาเรนฺติฯ อาปตฺติ ทุกฺกฏสฺสฯ เต เวมติกา วิจินนฺติ, วิจินิตฺวา น ปสฺสนฺติ, อปสฺสิตฺวา ปวาเรนฺติฯ อนาปตฺติฯ เต เวมติกา วิจินนฺติ, วิจินิตฺวา ปสฺสนฺติ, ปสฺสิตฺวา เอกโต ปวาเรนฺติฯ อนาปตฺติฯ เต เวมติกา วิจินนฺติ, วิจินิตฺวา ปสฺสนฺติ, ปสฺสิตฺวา ปาเฏกฺกํ ปวาเรนฺติฯ อาปตฺติ ทุกฺกฏสฺสฯ เต เวมติกา วิจินนฺติ, วิจินิตฺวา ปสฺสนฺติ, ปสฺสิตฺวา ‘‘นสฺสนฺตุเต, วินสฺสนฺตุเต, โก เตหิ อตฺโถ’’ติ เภทปุเรกฺขารา ปวาเรนฺติฯ อาปตฺติ ถุลฺลจฺจยสฺสฯ

อิธ ปน, ภิกฺขเว, อาวาสิกา ภิกฺขู ปสฺสนฺติ อาคนฺตุกานํ ภิกฺขูนํ อาคนฺตุกาการํ, อาคนฺตุกลิงฺคํ, อาคนฺตุกนิมิตฺตํ, อาคนฺตุกุทฺเทสํ, อญฺญาตกํ ปตฺตํ, อญฺญาตกํ จีวรํ, อญฺญาตกํ นิสีทนํ, ปาทานํ โธตํ, อุทกนิเสฺสกํ; ปสฺสิตฺวา เวมติกา โหนฺติ – ‘‘อตฺถิ นุ โข อาคนฺตุกา ภิกฺขู, นตฺถิ นุ โข’’ติฯ เต เวมติกา น วิจินนฺติ, อวิจินิตฺวา ปวาเรนฺติฯ อาปตฺติ ทุกฺกฏสฺสฯ เต เวมติกา วิจินนฺติ, วิจินิตฺวา น ปสฺสนฺติ, อปสฺสิตฺวา ปวาเรนฺติฯ อนาปตฺติฯ เต เวมติกา วิจินนฺติ, วิจินิตฺวาปสฺสนฺติ, ปสฺสิตฺวา เอกโต ปวาเรนฺติฯ อนาปตฺติฯ เต เวมติกา วิจินนฺติ, วิจินิตฺวา ปสฺสนฺติ, ปสฺสิตฺวา ปาเฏกฺกํ ปวาเรนฺติฯ อาปตฺติ ทุกฺกฏสฺสฯ เต เวมติกา วิจินนฺติ, วิจินิตฺวา ปสฺสนฺติ, ปสฺสิตฺวา – นสฺสนฺตุเต, วินสฺสนฺตุเต, โก เตหิ อตฺโถติ – เภทปุเรกฺขารา ปวาเรนฺติฯ อาปตฺติ ถุลฺลจฺจยสฺสฯ

อิธ ปน, ภิกฺขเว, อาวาสิกา ภิกฺขู สุณนฺติ อาคนฺตุกานํ ภิกฺขูนํ อาคนฺตุกาการํ,

อาคนฺตุกลิงฺคํ, อาคนฺตุกนิมิตฺตํ, อาคนฺตุกุทฺเทสํ, อาคจฺฉนฺตานํ ปทสทฺทํ, อุปาหนปโปฺผฏนสทฺทํ, อุกฺกาสิตสทฺทํ, ขิปิตสทฺทํ; สุตฺวา เวมติกา โหนฺติ – ‘‘อตฺถิ นุ โข อาคนฺตุกา ภิกฺขู, นตฺถิ นุ โข’’ติฯ เต เวมติกา น วิจินนฺติ, อวิจินิตฺวา ปวาเรนฺติฯ อาปตฺติ ทุกฺกฏสฺสฯ เต เวมติกา วิจินนฺติ, วิจินิตฺวา น ปสฺสนฺติ, อปสฺสิตฺวา ปวาเรนฺติฯ อนาปตฺติฯ เต เวมติกา วิจินนฺติ, วิจินิตฺวา ปสฺสนฺติ, ปสฺสิตฺวา เอกโต ปวาเรนฺติฯ อนาปตฺติฯ เต เวมติกา วิจินนฺติ, วิจินิตฺวา ปสฺสนฺติ, ปสฺสิตฺวา ปาเฏกฺกํ ปวาเรนฺติฯ อาปตฺติ ทุกฺกฏสฺสฯ เต เวมติกา วิจินนฺติ, วิจินิตฺวา ปสฺสนฺติ, ปสฺสิตฺวา – นสฺสนฺตุเต, วินสฺสนฺตุเต, โก เตหิ อตฺโถติ – เภทปุเรกฺขารา ปวาเรนฺติฯ อาปตฺติ ถุลฺลจฺจยสฺสฯ

ลิงฺคาทิทสฺสนํ นิฏฺฐิตํฯ

๑๓๖. นานาสํวาสกาทีหิ ปวารณา

๒๓๐. อิธ ปน, ภิกฺขเว, อาคนฺตุกา ภิกฺขู ปสฺสนฺติ อาวาสิเก ภิกฺขู นานาสํวาสเกฯ เต สมานสํวาสกทิฏฺฐึ ปฏิลภนฺติ, สมานสํวาสกทิฏฺฐึ ปฏิลภิตฺวา น ปุจฺฉนฺติ, อปุจฺฉิตฺวา เอกโต ปวาเรนฺติฯ อนาปตฺติฯ เต ปุจฺฉนฺติ, ปุจฺฉิตฺวา นาภิวิตรนฺติ, อนภิวิตริตฺวา เอกโต ปวาเรนฺติฯ อาปตฺติ ทุกฺกฏสฺสฯ เต ปุจฺฉนฺติ, ปุจฺฉิตฺวา นาภิวิตรนฺติ, อนภิวิตริตฺวา ปาเฏกฺกํ ปวาเรนฺติฯ อนาปตฺติฯ

อิธ ปน, ภิกฺขเว, อาคนฺตุกา ภิกฺขู ปสฺสนฺติ อาวาสิเก ภิกฺขู สมานสํวาสเกฯ เต นานาสํวาสกทิฏฺฐึ ปฏิลภนฺติ, นานาสํวาสกทิฏฺฐึ ปฏิลภิตฺวา น ปุจฺฉนฺติ, อปุจฺฉิตฺวา เอกโต ปวาเรนฺติฯ อาปตฺติ ทุกฺกฏสฺสฯ เต ปุจฺฉนฺติ, ปุจฺฉิตฺวา อภิวิตรนฺติ, อภิวิตริตฺวา ปาเฏกฺกํ ปวาเรนฺติฯ อาปตฺติ ทุกฺกฏสฺสฯ เต ปุจฺฉนฺติ, ปุจฺฉิตฺวา อภิวิตรนฺติ, อภิวิตริตฺวา เอกโต ปวาเรนฺติฯ อนาปตฺติฯ

อิธ ปน, ภิกฺขเว, อาวาสิกา ภิกฺขู ปสฺสนฺติ อาคนฺตุเก ภิกฺขู นานาสํวาสเกฯ เต สมานสํวาสกทิฏฺฐึ ปฏิลภนฺติ, สมานสํวาสกทิฏฺฐึ ปฏิลภิตฺวา น ปุจฺฉนฺติ, อปุจฺฉิตฺวา เอกโต ปวาเรนฺติฯ อนาปตฺติฯ เต ปุจฺฉนฺติ, ปุจฺฉิตฺวา นาภิวิตรนฺติ, อนภิวิตริตฺวา เอกโต ปวาเรนฺติฯ อาปตฺติ ทุกฺกฏสฺสฯ เต ปุจฺฉนฺติ, ปุจฺฉิตฺวา นาภิวิตรนฺติ, อนภิวิตริตฺวา ปาเฏกฺกํ ปวาเรนฺติฯ อนาปตฺติฯ

อิธ ปน, ภิกฺขเว, อาวาสิกา ภิกฺขู ปสฺสนฺติ อาคนฺตุเก ภิกฺขู สมานสํวาสเกฯ เต นานาสํวาสกทิฏฺฐึ ปฏิลภนฺติ, นานาสํวาสกทิฏฺฐึ ปฏิลภิตฺวา น ปุจฺฉนฺติ, อปุจฺฉิตฺวา เอกโต ปวาเรนฺติฯ อาปตฺติ ทุกฺกฏสฺสฯ เต ปุจฺฉนฺติ, ปุจฺฉิตฺวา อภิวิตรนฺติ, อภิวิตริตฺวา ปาเฏกฺกํ ปวาเรนฺติฯ อาปตฺติ ทุกฺกฏสฺสฯ เต ปุจฺฉนฺติ, ปุจฺฉิตฺวา อภิวิตรนฺติ, อภิวิตริตฺวา เอกโต ปวาเรนฺติฯ อนาปตฺติฯ

นานาสํวาสกาทีหิ ปวารณา นิฏฺฐิตาฯ

๑๓๗. น คนฺตพฺพวาโร

๒๓๑. น, ภิกฺขเว, ตทหุ ปวารณาย สภิกฺขุกา อาวาสา อภิกฺขุโก อาวาโส คนฺตพฺโพ, อญฺญตฺร สงฺเฆน, อญฺญตฺร อนฺตรายาฯ น, ภิกฺขเว, ตทหุ ปวารณาย สภิกฺขุกา อาวาสา อภิกฺขุโก อนาวาโส คนฺตพฺโพ, อญฺญตฺร สงฺเฆน, อญฺญตฺร อนฺตรายาฯ น, ภิกฺขเว, ตทหุ ปวารณาย สภิกฺขุกา อาวาสา อภิกฺขุโก อาวาโส วา อนาวาโส วา คนฺตพฺโพ, อญฺญตฺร สงฺเฆน, อญฺญตฺร อนฺตรายาฯ

น , ภิกฺขเว, ตทหุ ปวารณาย สภิกฺขุกา อนาวาสา อภิกฺขุโก อาวาโส คนฺตพฺโพ, อญฺญตฺร สงฺเฆน, อญฺญตฺร อนฺตรายาฯ น, ภิกฺขเว, ตทหุ ปวารณาย สภิกฺขุกา อนาวาสา อภิกฺขุโก อนาวาโส คนฺตพฺโพ, อญฺญตฺร สงฺเฆน, อญฺญตฺร อนฺตรายาฯ น, ภิกฺขเว, ตทหุ ปวารณาย สภิกฺขุกา อนาวาสา อภิกฺขุโก อาวาโส วา อนาวาโส วา คนฺตพฺโพ, อญฺญตฺร สงฺเฆน, อญฺญตฺร อนฺตรายาฯ

น, ภิกฺขเว, ตทหุ ปวารณาย สภิกฺขุกา อาวาสา วา อนาวาสา วา อภิกฺขุโก อาวาโส คนฺตพฺโพ, อญฺญตฺร สงฺเฆน, อญฺญตฺร อนฺตรายาฯ น, ภิกฺขเว, ตทหุ ปวารณาย สภิกฺขุกา อาวาสา วา อนาวาสา วา อภิกฺขุโก อนาวาโส คนฺตพฺโพ, อญฺญตฺร สงฺเฆน, อญฺญตฺร อนฺตรายา ฯ น, ภิกฺขเว, ตทหุ ปวารณาย สภิกฺขุกา อาวาสา วา อนาวาสา วา อภิกฺขุโก อาวาโส วา อนาวาโส วา คนฺตพฺโพ, อญฺญตฺร สงฺเฆน, อญฺญตฺร อนฺตรายาฯ

น, ภิกฺขเว, ตทหุ ปวารณาย สภิกฺขุกา อาวาสา สภิกฺขุโก อาวาโส คนฺตโพฺพ, ยตฺถสฺสุ ภิกฺขู นานาสํวาสกา, อญฺญตฺร สเงฺฆน, อญฺญตฺร อนฺตรายาฯ น, ภิกฺขเว, ตทหุ ปวารณาย สภิกฺขุกา อาวาสา สภิกฺขุโก อนาวาโส คนฺตโพฺพ, ยตฺถสฺสุ ภิกฺขู นานาสํวาสกา, อญฺญตฺร สเงฺฆน, อญฺญตฺร อนฺตรายาฯ น, ภิกฺขเว, ตทหุ ปวารณาย สภิกฺขุกา อาวาสา สภิกฺขุโก อาวาโส วา อนาวาโส วา คนฺตโพฺพ, ยตฺถสฺสุ ภิกฺขู นานาสํวาสกา, อญฺญตฺร สเงฺฆน, อญฺญตฺร อนฺตรายาฯ

น, ภิกฺขเว, ตทหุ ปวารณาย สภิกฺขุกา อนาวาสา สภิกฺขุโก อาวาโส คนฺตโพฺพ, ยตฺถสฺสุ ภิกฺขู นานาสํวาสกา, อญฺญตฺร สเงฺฆน, อญฺญตฺร อนฺตรายาฯ น, ภิกฺขเว, ตทหุ ปวารณาย สภิกฺขุกา อนาวาสา สภิกฺขุโก อนาวาโส คนฺตโพฺพ, ยตฺถสฺสุ ภิกฺขู นานาสํวาสกา, อญฺญตฺร สเงฺฆน, อญฺญตฺร อนฺตรายาฯ น, ภิกฺขเว, ตทหุ ปวารณาย สภิกฺขุกา อนาวาสา สภิกฺขุโก อาวาโส วา อนาวาโส วา คนฺตโพฺพ, ยตฺถสฺสุ ภิกฺขู นานาสํวาสกา, อญฺญตฺร สเงฺฆน, อญฺญตฺร อนฺตรายาฯ

น , ภิกฺขเว, ตทหุ ปวารณาย สภิกฺขุกา อาวาสา วา อนาวาสา

วา สภิกฺขุโก อาวาโส คนฺตโพฺพ, ยตฺถสฺสุ ภิกฺขู นานาสํวาสกา, อญฺญตฺร สเงฺฆน, อญฺญตฺร อนฺตรายาฯ น, ภิกฺขเว, ตทหุ ปวารณาย สภิกฺขุกา อาวาสา วา อนาวาสา วา สภิกฺขุโก อนาวาโส คนฺตโพฺพ, ยตฺถสฺสุ ภิกฺขู นานาสํวาสกา, อญฺญตฺร สเงฺฆน, อญฺญตฺร อนฺตรายาฯ น, ภิกฺขเว, ตทหุ ปวารณาย สภิกฺขุกา อาวาสา วา อนาวาสา วา สภิกฺขุโก อาวาโส วา อนาวาโส วา คนฺตโพฺพ, ยตฺถสฺสุ ภิกฺขู นานาสํวาสกา, อญฺญตฺร สเงฺฆน, อญฺญตฺร อนฺตรายาฯ

น คนฺตพฺพวาโร นิฎฺฐิโตฯ

๑๓๘. คนฺตพฺพวาโร

๒๓๒. คนฺตโพฺพ, ภิกฺขเว, ตทหุ ปวารณาย สภิกฺขุกา อาวาสา สภิกฺขุโก อาวาโส , ยตฺถสฺสุ ภิกฺขู สมานสํวาสกา, ยํ ชญฺญา ‘‘สโกฺกมิ อเชฺชว คนฺตุ’’นฺติฯ คนฺตโพฺพ, ภิกฺขเว, ตทหุ ปวารณาย สภิกฺขุกา อาวาสา สภิกฺขุโก อนาวาโส…เป…. สภิกฺขุโก อาวาโส วา อนาวาโส วา, ยตฺถสฺสุ ภิกฺขู สมานสํวาสกา, ยํ ชญฺญา ‘‘สโกฺกมิ อเชฺชว คนฺตุ’’นฺติฯ

คนฺตโพฺพ , ภิกฺขเว, ตทหุ ปวารณาย สภิกฺขุกา อนาวาสา สภิกฺขุโก อาวาโส…เป…. สภิกฺขุโก อนาวาโส…เป…. สภิกฺขุโก อาวาโส วา อนาวาโส วา, ยตฺถสฺสุ ภิกฺขู สมานสํวาสกา, ยํ ชญฺญา ‘‘สโกฺกมิ อเชฺชว คนฺตุ’’นฺติฯ

คนฺตโพฺพ, ภิกฺขเว, ตทหุ ปวารณาย สภิกฺขุกา อาวาสา วา อนาวาสา วา สภิกฺขุโก

อาวาโส…เป…. สภิกฺขุโก อนาวาโส…เป…. สภิกฺขุโก อาวาโส วา อนาวาโส วา, ยตฺถสฺสุ ภิกฺขู สมานสํวาสกา, ยํ ชญฺญา ‘‘สโกฺกมิ อเชฺชว คนฺตุ’’นฺติฯ

คนฺตพฺพวาโร นิฎฺฐิโตฯ

๑๓๙. วชฺชนียปุคฺคลสนฺทสฺสนา

๒๓๓. น, ภิกฺขเว, ภิกฺขุนิยา นิสินฺนปริสาย ปวาเรตพฺพํฯ โย ปวาเรยฺย, อาปตฺติ ทุกฺกฏสฺสฯ น, ภิกฺขเว, สิกฺขมานาย…เป.… น สามเณรสฺส…เป.… น สามเณริยา…เป.… น สิกฺขํ ปจฺจกฺขาตกสฺส…เป.… น อนฺติมวตฺถุํ อชฺฌาปนฺนกสฺส นิสินฺนปริสาย ปวาเรตพฺพํฯ โย ปวาเรยฺย, อาปตฺติ ทุกฺกฏสฺส ฯ

น อาปตฺติยา อทสฺสเน อุกฺขิตฺตกสฺส นิสินฺนปริสาย ปวาเรตพฺพํฯ โย ปวาเรยฺย, ยถาธมฺโม กาเรตโพฺพฯ น อาปตฺติยา อปฺปฏิกมฺเม อุกฺขิตฺตกสฺส…เป.… น ปาปิกาย ทิฏฺฐิยา อปฺปฏินิสฺสเคฺค อุกฺขิตฺตกสฺส นิสินฺนปริสาย ปวาเรตพฺพํฯ โย ปวาเรยฺย, ยถาธมฺโม กาเรตโพฺพฯ

น ปณฺฑกสฺส นิสินฺนปริสาย ปวาเรตพฺพํฯ โย ปวาเรยฺย, อาปตฺติ ทุกฺกฏสฺสฯ น เถยฺยสํวาสกสฺส…เป.… น ติตฺถิยปกฺกนฺตกสฺส…เป.… น ติรจฺฉานคตสฺส…เป.… น มาตุฆาตกสฺส…เป.… น ปิตุฆาตกสฺส…เป.… น อรหนฺตฆาตกสฺส…เป.… น ภิกฺขุนิทูสกสฺส…เป.… น สงฺฆเภทกสฺส…เป.… น โลหิตุปฺปาทกสฺส …เป.… น อุภโตพฺยญฺชนกสฺส นิสินฺนปริสาย ปวาเรตพฺพํฯ โย ปวาเรยฺย, อาปตฺติ ทุกฺกฏสฺสฯ

น, ภิกฺขเว, ปาริวาสิกปวารณาทาเนน ปวาเรตพฺพํ, อญฺญตฺร อวุฏฺฐิตาย ปริสายฯ น จ, ภิกฺขเว, อปฺปวารณาย ปวาเรตพฺพํ, อญฺญตฺร สงฺฆสามคฺคิยาติฯ

วชฺชนียปุคฺคลสนฺทสฺสนา นิฏฺฐิตาฯ

ทุติยภาณวาโร นิฏฺฐิโตฯ

๑๔๐. เทฺววาจิกาทิปวารณา

๒๓๔. เตน โข ปน สมเยน โกสเลสุ ชนปเท อญฺญตรสฺมิํ อาวาเส ตทหุ ปวารณาย สวรภยํ อโหสิฯ ภิกฺขู นาสกฺขิํสุ เตวาจิกํ ปวาเรตุํฯ ภควโต เอตมตฺถํ อาโรเจสุํฯ อนุชานามิ, ภิกฺขเว, เทฺววาจิกํ ปวาเรตุนฺติฯ

พาฬฺหตรํ สวรภยํ อโหสิฯ ภิกฺขู นาสกฺขิํสุ เทฺววาจิกํ ปวาเรตุํฯ ภควโต เอตมตฺถํ อาโรเจสุํฯ อนุชานามิ, ภิกฺขเว, เอกวาจิกํ ปวาเรตุนฺติฯ

พาฬฺหตรํ สวรภยํ อโหสิฯ ภิกฺขู นาสกฺขิํสุ เอกวาจิกํ ปวาเรตุํฯ ภควโต เอตมตฺถํ อาโรเจสุํฯ อนุชานามิ, ภิกฺขเว, สมานวสฺสิกํ ปวาเรตุนฺติฯ

เตน โข ปน สมเยน อญฺญตรสฺมิํ อาวาเส ตทหุ ปวารณาย มนุเสฺสหิ ทานํ เทเนฺตหิ เยภุเยฺยน รตฺติ เขปิตา โหติฯ อถ โข เตสํภิกฺขูนํ เอตทโหสิ – ‘‘มนุเสฺสหิ ทานํ เทเนฺตหิ เยภุเยฺยน รตฺติ เขปิตาฯ สเจ สโงฺฆ เตวาจิกํ ปวาเรสฺสติ, อปฺปวาริโตว สโงฺฆ ภวิสฺสติ, อถายํ รตฺติ วิภายิสฺสติฯ กถํ นุ โข อเมฺหหิ ปฏิปชฺชิตพฺพ’’นฺติ? ภควโต เอตมตฺถํ อาโรเจสุํฯ อิธ ปน, ภิกฺขเว, อญฺญตรสฺมิํ อาวาเส ตทหุ ปวารณาย มนุเสฺสหิ ทานํ เทเนฺตหิ เยภุเยฺยน รตฺติ เขปิตา โหติฯ ตตฺร เจ, ภิกฺขเว, ภิกฺขูนํ เอวํ โหติ – ‘‘มนุเสฺสหิ ทานํ เทเนฺตหิ เยภุเยฺยน รตฺติ เขปิตาฯ

สเจ สโงฺฆ เตวาจิกํ ปวาเรสฺสติ, อปฺปวาริโตว สโงฺฆ ภวิสฺสติ, อถายํ รตฺติ วิภายิสฺสตี''ติ, พฺยเตฺตน ภิกฺขุนา ปฏิพเลน สโงฺฆ ญาเปตโพฺพ –

''สุณาตุ เม, ภเนฺต, สโงฺฆฯ มนุเสฺสหิ ทานํ เทเนฺตหิ เยภุเยฺยน รตฺติ เขปิตาฯ สเจ สโงฺฆ เตวาจิกํ ปวาเรสฺสติ, อปฺปวาริโตว สโงฺฆ ภวิสฺสติ, อถายํ รตฺติ วิภายิสฺสติฯ ยทิ สงฺฆสฺส ปตฺตกลฺลํ, สโงฺฆ เทฺววาจิกํ, เอกวาจิกํ, สมานวสฺสิกํ ปวาเรยฺยา''ติฯ

อิธ ปน, ภิกฺขเว, อญฺญตรสฺมิํ อาวาเส ตทหุ ปวารณาย ภิกฺขูหิ ธมฺมํ ภณเนฺตหิ…เป.… สุตฺตนฺติเกหิ สุตฺตนฺตํ สงฺคายเนฺตหิ… วินยธเรหิ วินยํ วินิจฺฉินเนฺตหิ… ธมฺมกถิเกหิ ธมฺมํ สากจฺฉเนฺตหิ… ภิกฺขูหิ กลหํ กโรเนฺตหิ เยภุเยฺยน รตฺติ เขปิตา โหติฯ ตตฺร เจ ภิกฺขูนํ เอวํ โหติ – ''ภิกฺขูหิ กลหํ กโรเนฺตหิ เยภุเยฺยน รตฺติ เขปิตาฯ สเจ สโงฺฆ เตวาจิกํ ปวาเรสฺสติ, อปฺปวาริโตว สโงฺฆ ภวิสฺสติ, อถายํ รตฺติ วิภายิสฺสตี''ติ, พฺยเตฺตน ภิกฺขุนา ปฏิพเลน สโงฺฆ ญาเปตโพฺพ –

''สุณาตุ เม, ภเนฺต, สโงฺฆฯ ภิกฺขูหิ กลหํ กโรเนฺตหิ เยภุเยฺยน รตฺติ เขปิตาฯ สเจ สโงฺฆ เตวาจิกํ ปวาเรสฺสติ, อปฺปวาริโตว สโงฺฆ ภวิสฺสติ, อถายํ รตฺติ วิภายิสฺสติฯ ยทิ สงฺฆสฺส ปตฺตกลฺลํ, สโงฺฆ เทฺววาจิกํ, เอกวาจิกํ, สมานวสฺสิกํ ปวาเรยฺยา''ติฯ

เตน โข ปน สมเยน โกสเลสุ ชนปเท อญฺญตรสฺมิํ อาวาเส ตทหุ ปวารณาย มหาภิกฺขุสโงฺฆ สนฺนิปติโต โหติ , ปริตฺตญฺจ อโนวสฺสิกํ [อโนวสฺสกํ (ก.)] โหติ, มหา จ เมโฆ อุคฺคโต โหติฯ อถ โข เตสํ ภิกฺขูนํ เอตทโหสิ – ''อยํ โข มหาภิกฺขุสโงฺฆ สนฺนิปติโต, ปริตฺตญฺจ อโนวสฺสิกํ, มหา จ เมโฆ อุคฺคโตฯ สเจ สโงฺฆ เตวาจิกํ ปวาเรสฺสติ, อปฺปวาริโตว สโงฺฆ ภวิสฺสติ, อถายํ เมโฆ ปวสฺสิสฺสติฯ กถํ นุ โข อเมฺหหิ ปฏิปชฺชิตพฺพ''นฺติ? ภควโต เอตมตฺถํ อาโรเจสุํฯ อิธ ปน, ภิกฺขเว, อญฺญตรสฺมิํ อาวาเส ตทหุ ปวารณาย มหาภิกฺขุสโงฺฆ สนฺนิปติโต โหติ, ปริตฺตญฺจ อโนวสฺสิกํ โหติ, มหา จ เมโฆ อุคฺคโต โหติฯ ตตฺร เจ ภิกฺขูนํ เอวํ โหติ – ''อยํ โข มหาภิกฺขุสโงฺฆ สนฺนิปติโต, ปริตฺตญฺจ อโนวสฺสิกํ, มหา จ เมโฆ อุคฺคโตฯ สเจ สโงฺฆ เตวาจิกํ ปวาเรสฺสติ, อปฺปวาริโตว สโงฺฆ ภวิสฺสติ, อถายํ เมโฆ ปวสฺสิสฺสตี''ติฯ พฺยเตฺตน ภิกฺขุนา ปฏิพเลน สโงฺฆ ญาเปตโพฺพ –

''สุณาตุ เม, ภเนฺต, สโงฺฆฯ อยํ มหาภิกฺขุสโงฺฆ สนฺนิปติโต, ปริตฺตญฺจ อโนวสฺสิกํ, มหา จ เมโฆ อุคฺคโตฯ สเจ สโงฺฆ เตวาจิกํ ปวาเรสฺสติ, อปฺปวาริโตว สโงฺฆ ภวิสฺสติ, อถายํ เมโฆ ปวสฺสิสฺสติฯ ยทิ สงฺฆสฺส ปตฺตกลฺลํ, สโงฺฆ เทฺววาจิกํ, เอกวาจิกํ, สมานวสฺสิกํ ปวาเรยฺยา''ติฯ

อิธ ปน, ภิกฺขเว, อญฺญตรสฺมิํ อาวาเส ตทหุ ปวารณาย ราชนฺตราโย โหติ…เป.… โจรนฺตราโย โหติ… อคฺยนฺตราโย โหติ… อุทกนฺตราโย โหติ… มนุสฺสนฺตราโย โหติ… อมนุสฺสนฺตราโย โหติ… วาฬนฺตราโย โหติ… สรีสปนฺตราโย โหติ… ชีวิตนฺตราโย โหติ… พฺรหฺมจริยนฺตราโย โหติฯ ตตฺร เจ ภิกฺขูนํ เอวํ โหติ – ''อยํ โข, พฺรหฺมจริยนฺตราโย ฯ สเจ สโงฺฆ เตวาจิกํ ปวาเรสฺสติ, อปฺปวาริโตว สโงฺฆ ภวิสฺสติ, อถายํ พฺรหฺมจริยนฺตราโย ภวิสฺสตี''ติ, พฺยเตฺตน ภิกฺขุนา ปฏิพเลน สโงฺฆ ญาเปตโพฺพ –

‘‘สุณาตุ เม, ภนฺเต, สงฺโฆฯ อยํ พฺรหฺมจริยนฺตราโยฯ สเจ สงฺโฆ เตวาจิกํ ปวาเรสฺสติ, อปฺปวาริโตว สงฺโฆ ภวิสฺสติ, อถายํ พฺรหฺมจริยนฺตราโย ภวิสฺสติฯ ยทิ สงฺฆสฺส ปตฺตกลฺลํ, สงฺโฆ เทฺววาจิกํ, เอกวาจิกํ, สมานวสฺสิกํ ปวาเรยฺยา’’ติฯ

เทฺววาจิกาทิปวารณา นิฏฺฐิตาฯ

๑๔๑. ปวารณาฐปนํ

๒๓๕. เตน โข ปน สมเยน ฉพฺพคฺคิยา ภิกฺขู สาปตฺติกา ปวาเรนฺติฯ ภควโต เอตมตฺถํ อาโรเจสุํฯ น, ภิกฺขเว, สาปตฺติเกน ปวาเรตพฺพํฯ โย ปวาเรยฺย, อาปตฺติ ทุกฺกฏสฺสฯ อนุชานามิ, ภิกฺขเว, โย สาปตฺติโก ปวาเรติ, ตสฺส โอกาสํ การาเปตฺวา อาปตฺติยา โจเทตุนฺติฯ

เตน โข ปน สมเยน ฉพฺพคฺคิยา ภิกฺขู โอกาสํ การาปิยมานา น อิจฺฉนฺติ โอกาสํ กาตุํฯ ภควโต เอตมตฺถํ อาโรเจสุํฯ อนุชานามิ, ภิกฺขเว, โอกาสํ อกโรนฺตสฺส ปวารณํ ฐเปตุํฯ เอวญฺจ ปน, ภิกฺขเว, ฐเปตพฺพาฯ ตทหุ ปวารณาย จาตุทฺทเส วา ปนฺนรเส วา ตสฺมึ ปุคฺคเล สมฺมุขีภูเต สงฺฆมชฺเฌ อุทาหริตพฺพํ – ‘‘สุณาตุ เม, ภนฺเต, สงฺโฆฯ อิตฺถนฺนาโม ปุคฺคโล สาปตฺติโก ฯ ตสฺส ปวารณํ ฐเปมิฯ น ตสฺมึ สมฺมุขีภูเต ปวาเรตพฺพ’’นฺติฯ ฐปิตา โหติ ปวารณาติฯ

เตน โข ปน สมเยน ฉพฺพคฺคิยา ภิกฺขู – ปุรมฺหากํ เปสลา ภิกฺขู ปวารณํ ฐเปนฺตีติ – ปฏิกจฺเจว สุทฺธานํ ภิกฺขูนํ อนาปตฺติกานํ อวตฺถุสฺมึ อการเณ ปวารณํ ฐเปนฺติ, ปวาริตานมฺปิ ปวารณํ ฐเปนฺติฯ ภควโต เอตมตฺถํ อาโรเจสุํฯ น, ภิกฺขเว, สุทฺธานํ ภิกฺขูนํ อนาปตฺติกานํ อวตฺถุสฺมึ อการเณ ปวารณา ฐเปตพฺพาฯ โย ฐเปยฺย, อาปตฺติ ทุกฺกฏสฺสฯ น, ภิกฺขเว, ปวาริตานมฺปิ ปวารณา ฐเปตพฺพาฯ โย ฐเปยฺย, อาปตฺติ ทุกฺกฏสฺสฯ

๒๓๖. เอวํ โข, ภิกฺขเว, ฐปิตา โหติ ปวารณา, เอวํ อฏฺฐปิตาฯ กถญฺจ, ภิกฺขเว, อฏฺฐปิตา โหติ ปวารณา? เตวาจิกาย เจ, ภิกฺขเว, ปวารณาย ภาสิตาย ลปิตาย ปริโยสิตาย ปวารณํ ฐเปติ, อฏฺฐปิตา โหติ ปวารณาฯ เทฺววาจิกาย เจ, ภิกฺขเว,… เอกวาจิกาย เจ, ภิกฺขเว,… สมานวสฺสิกาย เจ, ภิกฺขเว, ปวารณาย ภาสิตาย ลปิตาย ปริโยสิตาย ปวารณํ ฐเปติ , อฏฺฐปิตาโหติ ปวารณาฯ เอวํ โข, ภิกฺขเว, อฏฺฐปิตา โหติ ปวารณาฯ

กถญฺจ, ภิกฺขเว, ฐปิตา โหติ ปวารณา? เตวาจิกาย, เจ, ภิกฺขเว, ปวารณาย ภาสิตาย ลปิตาย อปริโยสิตาย ปวารณํ ฐเปติ, ฐปิตา โหติ ปวารณาฯ เทฺววาจิกาย เจ, ภิกฺขเว,… เอกวาจิกาย เจ, ภิกฺขเว,… สมานวสฺสิกาย เจ, ภิกฺขเว, ปวารณาย ภาสิตาย ลปิตาย อปริโยสิตาย ปวารณํ ฐเปติ, ฐปิตา โหติ ปวารณาฯ เอวํ โข, ภิกฺขเว, ฐปิตา โหติ ปวารณาฯ

๒๓๗. อิธ ปน, ภิกฺขเว, ตทหุ ปวารณาย ภิกฺขุ ภิกฺขุสฺส ปวารณํ ฐเปติฯ ตํ เจ ภิกฺขุํ อเญฺญ ภิกฺขู ชานนฺติ, ‘‘อยํ โข อายสฺมา อปริสุทฺธกายสมาจาโร, อปริสุทฺธวจีสมาจาโร, อปริสุทฺธาชีโว, พาโล, อพฺยตฺโต, น ปฏิพโล อนุยุญฺชียมาโน อนุโยคํ ทาตุ’’นฺติ, ‘อลํ, ภิกฺขุ, มา ภณฺฑนํ, มา กลหํ, มา วิคฺคหํ, มา วิวาท’นฺติ โอมทฺทิตฺวา สเงฺฆน ปวาเรตพฺพํฯ

อิธ ปน, ภิกฺขเว, ตทหุ ปวารณาย ภิกฺขุ ภิกฺขุสฺส ปวารณํ ฐเปติฯ ตํ เจ ภิกฺขุํ อเญฺญ ภิกฺขู ชานนฺติ, ''อยํ โข อายสฺมา ปริสุทฺธกายสมาจาโร, อปริสุทฺธวจีสมาจาโร, อปริสุทฺธาชีโว, พาโล, อพฺยโตฺต, น ปฏิพโล อนุยุญฺชียมาโน อนุโยคํทาตุ''นฺติ, 'อลํ, ภิกฺขุ, มา ภณฺฑนํ, มา กลหํ, มา วิคฺคหํ, มา วิวาท'นฺติ โอมทฺทิตฺวา สเงฺฆน ปวาเรตพฺพํฯ

อิธ ปน, ภิกฺขเว, ตทหุ ปวารณาย ภิกฺขุ ภิกฺขุสฺส ปวารณํ ฐเปติฯ ตํ เจ ภิกฺขุํ อเญฺญ ภิกฺขู ชานนฺติ, ''อยํ โข อายสฺมา ปริสุทฺธกายสมาจาโร, ปริสุทฺธวจีสมาจาโร, อปริสุทฺธาชีโว, พาโล, อพฺยโตฺต, น ปฏิพโล อนุยุญฺชียมาโน อนุโยคํ ทาตุ''นฺติ, 'อลํ, ภิกฺขุ, มา ภณฺฑนํ, มา กลหํ, มา วิคฺคหํ, มา วิวาท'นฺติ โอมทฺทิตฺวา สเงฺฆน ปวาเรตพฺพํฯ

อิธ ปน, ภิกฺขเว, ตทหุ ปวารณาย ภิกฺขุ ภิกฺขุสฺส ปวารณํ ฐเปติฯ ตํ เจ ภิกฺขุํ อเญฺญ ภิกฺขู ชานนฺติ, ''อยํ โข อายสฺมา ปริสุทฺธกายสมาจาโร , ปริสุทฺธวจีสมาจาโร, ปริสุทฺธาชีโว, พาโล, อพฺยโตฺต , น ปฏิพโล อนุยุญฺชียมาโน อนุโยคํ ทาตุ''นฺติ, 'อลํ, ภิกฺขุ, มา ภณฺฑนํ, มา กลหํ, มา วิคฺคหํ, มา วิวาท'นฺติ โอมทฺทิตฺวา สเงฺฆน ปวาเรตพฺพํฯ

อิธ ปน, ภิกฺขเว, ตทหุ ปวารณาย ภิกฺขุ ภิกฺขุสฺส ปวารณํ ฐเปติฯ ตํ เจ ภิกฺขุํ อเญฺญ ภิกฺขู ชานนฺติ, ''อยํ โข อายสฺมา ปริสุทฺธกายสมาจาโร, ปริสุทฺธวจีสมาจาโร, ปริสุทฺธาชีโว, ปณฺฑิโต, พฺยโตฺต, ปฏิพโล อนุยุญฺชียมาโน อนุโยคํ ทาตุ''นฺติ, โส เอวมสฺส วจนีโย, ''ยํ โข ตฺวํ, อาวุโส, อิมสฺส ภิกฺขุโน ปวารณํ ฐเปสิ, กิมฺหิ นํ ฐเปสิ, สีลวิปตฺติยา วา ฐเปสิ, อาจารวิปตฺติยา วา ฐเปสิ, ทิฏฺฐิวิปตฺติยา วา ฐเปสี''ติ? โส เจ เอวํ วเทยฺย – ''สีลวิปตฺติยา วา ฐเปมิ, อาจารวิปตฺติยา วา ฐเปมิ, ทิฏฺฐิวิปตฺติยา วา ฐเปมี''ติ, โส เอวมสฺส วจนีโย – ''ชานาสิ ปนายสฺมา สีลวิปตฺติํ, ชานาสิ อาจารวิปตฺติํ, ชานาสิ ทิฏฺฐิวิปตฺติ''นฺติ? โส เจ เอวํ วเทยฺย – ''ชานามิ โข อหํ, อาวุโส, สีลวิปตฺติํ, ชานามิ อาจารวิปตฺติํ, ชานามิ ทิฏฺฐิวิปตฺติ''นฺติ, โส เอวมสฺส วจนีโย – ''กตมา ปนาวุโส, สีลวิปตฺติ, กตมา อาจารวิปตฺติ, กตมา ทิฏฺฐิวิปตฺตี''ติ? โส เจ เอวํ วเทยฺย – ''จตฺตาริ ปาราชิกานิ, เตรส สงฺฆาทิเสสา, อยํ สีลวิปตฺติ; ถุลฺลจฺจยํ, ปาจิตฺติยํ, ปาฏิเทสนียํ, ทุกฺกฏํ, ทุพฺภาสิตํ, อยํ อาจารวิปตฺติ; มิจฺฉาทิฏฺฐิ, อนฺตคฺคาหิกาทิฏฺฐิ, อยํ ทิฏฺฐิวิปตฺตี''ติ, โส เอวมสฺส วจนีโย – ''ยํ โข ตฺวํ , อาวุโส, อิมสฺส ภิกฺขุโน ปวารณํ ฐเปสิ, ทิเฏฺฐน วา ฐเปสิ, สุเตน วา ฐเปสิ, ปริสงฺกาย วา ฐเปสี''ติ? โส เจ เอวํ วเทยฺย – ''ทิเฏฺฐน วา ฐเปมิ, สุเตน วา ฐเปมิ, ปริสงฺกาย วา ฐเปมี''ติ, โส เอวมสฺส วจนีโย – ''ยํ โข ตฺวํ, อาวุโส, อิมสฺส ภิกฺขุโน ทิเฏฺฐน ปวารณํ ฐเปสิ, กิํ เต ทิฏฺฐํ, กินฺติ เต ทิฏฺฐํ, กทา เต ทิฏฺฐํ, กตฺถ เต ทิฏฺฐํ, ปาราชิกํ อชฺฌาปชฺชโนฺต ทิโฎฺฐ, สงฺฆาทิเสสํ อชฺฌาปชฺชโนฺต ทิโฎฺฐ, ถุลฺลจฺจยํ… ปาจิตฺติยํ… ปาฏิเทสนียํ… ทุกฺกฏํ… ทุพฺภาสิตํ อชฺฌาปชฺชโนฺต ทิโฎฺฐ, กตฺถ จ ตฺวํ อโหสิ, กตฺถ จายํ ภิกฺขุ อโหสิ, กิญฺจ ตฺวํ กโรสิ, กิญฺจายํ ภิกฺขุ กโรตี''ติ? โส เจ เอวํ วเทยฺย – ''น โข อหํ, อาวุโส, อิมสฺส ภิกฺขุโน ทิเฏฺฐน ปวารณํ ฐเปมิ, อปิจ สุเตน ปวารณํ ฐเปมี''ติ, โส เอวมสฺส วจนีโย – ''ยํ โข ตฺวํ, อาวุโส, อิมสฺส ภิกฺขุโน สุเตน ปวารณํ ฐเปสิ, กิํ เต สุตํ, กินฺติ เต สุตํ, กทา เต สุตํ, กตฺถ เต สุตํ, ปาราชิกํ อชฺฌาปโนฺนติ สุตํ, สงฺฆาทิเสสํ อชฺฌาปโนฺนติ สุตํ, ถุลฺลจฺจยํ… ปาจิตฺติยํ… ปาฏิเทสนียํ… ทุกฺกฏํ… ทุพฺภาสิตํ อชฺฌาปโนฺนติ สุตํ, ภิกฺขุสฺส สุตํ, ภิกฺขุนิยา สุตํ, สิกฺขมานาย สุตํ, สามเณรสฺส สุตํ, สามเณริยา สุตํ, อุปาสกสฺส สุตํ, อุปาสิกาย สุตํ, ราชูนํ สุตํ, ราชมหามตฺตานํ สุตํ, ติตฺถิยานํ สุตํ, ติตฺถิยสาวกานํ สุต''นฺติ? โส เจ เอวํ วเทยฺย – ''น โข อหํ, อาวุโส, อิมสฺส ภิกฺขุโน สุเตน ปวา

รณํ ฐเปมิ , อปิจ ปริสงฺกาย ปวารณํ ฐเปมี’’ติ, โส เอวมสฺส วจนีโย – ‘‘ยํ โข ตฺวํ, อาวุโส, อิมสฺส ภิกฺขุโน ปริสงฺกาย ปวารณํ ฐเปสิ, กึ ปริสงฺกสิ, กินฺติ ปริสงฺกสิ, กทา ปริสงฺกสิ, กตฺถ ปริสงฺกสิ, ปาราชิกํ อชฺฌาปนฺนนฺติ ปริสงฺกสิ, สงฺฆาทิเสสํ อชฺฌาปนฺนนฺติ ปริสงฺกสิ, ถุลฺลจฺจยํ… ปาจิตฺติยํ… ปาฏิเทสนียํ… ทุกฺกฏํ… ทุพฺภาสิตํ อชฺฌาปนฺนนฺติ ปริสงฺกสิ, ภิกฺขุสฺส สุตฺวา ปริสงฺกสิ, ภิกฺขุนิยา สุตฺวา ปริสงฺกสิ, สิกฺขมานาย สุตฺวา ปริสงฺกสิ, สามเณรสฺส สุตฺวา ปริสงฺกสิ, สามเณริยา สุตฺวา ปริสงฺกสิ, อุปาสกสฺส สุตฺวา ปริสงฺกสิ, อุปาสิกาย สุตฺวา ปริสงฺกสิ, ราชูนํ สุตฺวา ปริสงฺกสิ, ราชมหามตฺตานํ สุตฺวา ปริสงฺกสิ, ติตฺถิยานํ สุตฺวา ปริสงฺกสิ, ติตฺถิยสาวกานํ สุตฺวา ปริสงฺกสี’’ติ? โส เจ เอวํ วเทยฺย – ‘‘น โข อหํ, อาวุโส, อิมสฺส ภิกฺขุโน ปริสงฺกาย ปวารณํ ฐเปมิ, อปิ จ อหมฺปิ น ชานามิ เกน ปนาหํ อิมสฺส ภิกฺขุโน ปวารณํ ฐเปมี’’ติฯ โส เจ, ภิกฺขเว, โจทโก ภิกฺขุ อนุโยเคน วิญฺญูนํ สพฺรหฺมจารีนํ จิตฺตํ น อาราเธติ, อนนุวาโท จุทิโต ภิกฺขูติ อลํ วจนายฯ โส เจ, ภิกฺขเว, โจทโก ภิกฺขุ อนุโยเคน วิญฺญูนํ สพฺรหฺมจารีนํ จิตฺตํ อาราเธติ, สานุวาโท จุทิโต ภิกฺขูติ อลํ วจนายฯ โส เจ, ภิกฺขเว, โจทโก ภิกฺขุ อมูลเกน ปาราชิเกน อนุทฺธํสิตํ ปฏิชานาติ, สงฺฆาทิเสสํ อาโรเปตฺวา สเงฺฆน ปวาเรตพฺพํฯ โสเจ, ภิกฺขเว, โจทโก ภิกฺขุ อมูลเกน สงฺฆาทิเสเสน อนุทฺธํสิตํ ปฏิชานาติ, ยถาธมฺมํ การาเปตฺวา สเงฺฆน ปวาเรตพฺพํฯ โส เจ, ภิกฺขเว, โจทโก, ภิกฺขุ อมูลเกน ถุลฺลจฺจเยน… ปาจิตฺติเยน… ปาฏิเทสนีเยน… ทุกฺกเฏน… ทุพฺภาสิเตน อนุทฺธํสิตํ ปฏิชานาติ, ยถาธมฺมํ การาเปตฺวาสเงฺฆน ปวาเรตพฺพํฯ โส เจ, ภิกฺขเว, จุทิโต ภิกฺขุ ปาราชิกํ อชฺฌาปนฺนนฺติ ปฏิชานาติ, นาเสตฺวา สเงฺฆน ปวาเรตพฺพํฯ โส เจ, ภิกฺขเว, จุทิโต ภิกฺขุ สงฺฆาทิเสสํ อชฺฌาปนฺนนฺติ ปฏิชานาติ, สงฺฆาทิเสสํ อาโรเปตฺวา สเงฺฆน ปวาเรตพฺพํฯ โส เจ, ภิกฺขเว, จุทิโต ภิกฺขุ ถุลฺลจฺจยํ… ปาจิตฺติยํ… ปาฏิเทสนียํ… ทุกฺกฏํ… ทุพฺภาสิตํ อชฺฌาปนฺนนฺติ ปฏิชานาติ, ยถาธมฺมํ การาเปตฺวา สเงฺฆน ปวาเรตพฺพํฯ

ปวารณาฐปนํ นิฏฺฐิตํฯ

๑๔๒. ถุลฺลจฺจยวตฺถุกาทิ

๒๓๘. อิธ ปน, ภิกฺขเว, ภิกฺขุ ตทหุ ปวารณาย ถุลฺลจฺจยํ อชฺฌาปนฺโน โหติฯ เอกเจฺจ ภิกฺขู ถุลฺลจฺจยทิฏฺฐิโน โหนฺติ, เอกเจฺจ ภิกฺขู สงฺฆาทิเสสทิฏฺฐิโน โหนฺติฯ เย เต, ภิกฺขเว, ภิกฺขู ถุลฺลจฺจยทิฏฺฐิโน, เตหิ โส, ภิกฺขเว, ภิกฺขุ เอกมนฺตํ อปเนตฺวา ยถาธมฺมํ การาเปตฺวา สงฺฆํ อุปสงฺกมิตฺวา เอวมสฺส วจนีโย – ‘‘ยํ โข โส, อาวุโส, ภิกฺขุ อาปตฺตึ อาปนฺโน, สาสฺส ยถาธมฺมํ ปฏิกตาฯ ยทิ สงฺฆสฺส ปตฺตกลฺลํ, สโงฺฆ ปวาเรยฺยา’’ติฯ

อิธ ปน, ภิกฺขเว, ภิกฺขุ ตทหุ ปวารณาย ถุลฺลจฺจยํ อชฺฌาปนฺโน โหติฯ เอกเจฺจ ภิกฺขู ถุลฺลจฺจยทิฏฺฐิโน โหนฺติ, เอกเจฺจ ภิกฺขู ปาจิตฺติยทิฏฺฐิโน โหนฺติ…เป.… เอกเจฺจ ภิกฺขู ถุลฺลจฺจยทิฏฺฐิโน โหนฺติ, เอกเจฺจ ภิกฺขู ปาฏิเทสนียทิฏฺฐิโน โหนฺติ… เอกเจฺจ ภิกฺขู ถุลฺลจฺจยทิฏฺฐิโน โหนฺติ, เอกเจฺจ ภิกฺขู ทุกฺกฏทิฏฺฐิโน โหนฺติ… เอกเจฺจ ภิกฺขู ถุลฺลจฺจยทิฏฺฐิโน โหนฺติ, เอกเจฺจ ภิกฺขู ทุพฺภาสิตทิฏฺฐิโน โหนฺติฯ เย เต, ภิกฺขเว, ภิกฺขู ถุลฺลจฺจยทิฏฺฐิโน, เตหิ โส, ภิกฺขเว, ภิกฺขุ เอกมนฺตํ อปเนตฺวา ยถาธมฺมํ การาเปตฺวา สงฺฆํ อุปสงฺกมิตฺวา เอวมสฺส วจนีโย – ‘‘ยํ โข โส, อาวุโส, ภิกฺขุ อาปตฺตึ อาปนฺโน, สาสฺส ยถาธมฺมํ ปฏิกตาฯ ยทิ สงฺฆสฺส ปตฺตกลฺลํ, สโงฺฆ ปวาเรยฺยา’’ติฯ

อิธ ปน, ภิกฺขเว, ภิกฺขุ ตทหุ ปวารณาย ปาจิตฺติยํ อชฺฌาปนฺโน โหติ…เป.… ปาฏิเทสนียํ อชฺฌาปนฺโน โหติ… ทุกฺกฏํ อชฺฌาปนฺโน โหติ… ทุพฺภาสิตํ อชฺฌาปนฺโน โหติฯ เอกเจฺจ ภิกฺขู ทุพฺภาสิตทิฏฺฐิโน โหนฺติ, เอกเจฺจ ภิกฺขู สงฺฆาทิเสสทิฏฺฐิโน โหนฺติฯ เย เต, ภิกฺขเว, ภิกฺขู ทุพฺภาสิตทิฏฺฐิโน, เตหิ โส, ภิกฺขเว, ภิกฺขุ เอกมนฺตํ อปเนตฺวา ยถาธมฺมํ การาเปตฺวา สงฺฆํ อุปสงฺกมิตฺวา เอวมสฺส วจนีโย – ‘‘ยํ โข โส, อาวุโส, ภิกฺขุ อาปตฺตึ อาปนฺโน, สาสฺส ยถาธมฺมํ ปฏิกตาฯ ยทิ สงฺฆสฺส ปตฺตกลฺลํ, สโงฺฆ ปวาเรยฺยา’’ติฯ

อิธ ปน, ภิกฺขเว, ภิกฺขุ ตทหุ ปวารณาย ทุพฺภาสิตํ อชฺฌาปนฺโน โหติฯ เอกเจฺจ ภิกฺขู ทุพฺภาสิตทิฏฺฐิโน โหนฺติ, เอกเจฺจ ภิกฺขู ถุลฺลจฺจยทิฏฺฐิโน โหนฺติ…เป.… เอกเจฺจ ภิกฺขู ทุพฺภาสิตทิฏฺฐิโน โหนฺติ, เอกเจฺจ ภิกฺขู ปาจิตฺติยทิฏฺฐิโน โหนฺติ… เอกเจฺจ ภิกฺขู ทุพฺภาสิตทิฏฺฐิโน โหนฺติ, เอกเจฺจ ภิกฺขู ปาฏิเทสนียทิฏฺฐิโน โหนฺติ… เอกเจฺจ ภิกฺขู ทุพฺภาสิตทิฏฺฐิโน โหนฺติ, เอกเจฺจ ภิกฺขู ทุกฺกฏทิฏฺฐิโน โหนฺติฯ เย เต, ภิกฺขเว, ภิกฺขู ทุพฺภาสิตทิฏฺฐิโน, เตหิ โส, ภิกฺขเว, ภิกฺขุ เอกมนฺตํ อปเนตฺวา ยถาธมฺมํ การาเปตฺวา สงฺฆํ อุปสงฺกมิตฺวา เอวมสฺส วจนีโย – ‘‘ยํ โข โส, อาวุโส, ภิกฺขุ อาปตฺตึ อาปนฺโน, สาสฺส ยถาธมฺมํ ปฏิกตาฯ ยทิ สงฺฆสฺส ปตฺตกลฺลํ, สโงฺฆ ปวาเรยฺยา’’ติฯ

ถุลฺลจฺจยวตฺถุกาทิ นิฏฺฐิตาฯ

๑๔๓. วตฺถุฐปนาทิ

๒๓๙. อิธ ปน, ภิกฺขเว, ภิกฺขุ ตทหุ ปวารณาย สงฺฆมเชฺฌ อุทาหเรยฺย – ‘‘สุณาตุ เม, ภเนฺต, สโงฺฆฯ อิทํ วตฺถุ ปญฺญายติ, น ปุคฺคโลฯ ยทิ สงฺฆสฺส ปตฺตกลฺลํ, วตฺถุํ ฐเปตฺวา สโงฺฆ ปวาเรยฺยา’’ติฯ โส เอวมสฺส วจนีโย – ‘‘ภควตา โข, อาวุโส, วิสุทฺธานํ ปวารณา ปญฺญตฺตาฯ สเจ วตฺถุ ปญฺญายติ, น ปุคฺคโล, อิทาเนว นํ วเทหี’’ติฯ

อิธ ปน, ภิกฺขเว, ภิกฺขุ ตทหุ ปวารณาย สงฺฆมเชฺฌ อุทาหเรยฺย – ‘‘สุณาตุ เม, ภเนฺต, สโงฺฆฯ อยํ ปุคฺคโล ปญฺญายติ, น วตฺถุฯ ยทิ สงฺฆสฺส ปตฺตกลฺลํ, ปุคฺคลํ ฐเปตฺวา สโงฺฆ ปวาเรยฺยา’’ติฯ โส เอวมสฺส วจนีโย – ‘‘ภควตา โข, อาวุโส, สมคฺคานํ ปวารณา ปญฺญตฺตาฯ สเจ ปุคฺคโล ปญฺญายติ, น วตฺถุ, อิทาเนว นํ วเทหี’’ติฯ

อิธ ปน, ภิกฺขเว, ภิกฺขุ ตทหุ ปวารณาย สงฺฆมเชฺฌ อุทาหเรยฺย – ‘‘สุณาตุ เม, ภเนฺต, สโงฺฆฯ อิทํ วตฺถุ จ ปุคฺคโล จ ปญฺญายติฯ ยทิ สงฺฆสฺส ปตฺตกลฺลํ, วตฺถุญฺจปุคฺคลญฺจ ฐเปตฺวา สโงฺฆ ปวาเรยฺยา’’ติฯ โส เอวมสฺส วจนีโย – ‘‘ภควตา โข, อาวุโส, วิสุทฺธานญฺจ สมคฺคานญฺจ ปวารณา ปญฺญตฺตาฯ สเจ วตฺถุ จ ปุคฺคโล จ ปญฺญายติ, อิทาเนว นํ วเทหี’’ติฯ

ปุเพฺพ เจ, ภิกฺขเว, ปวารณาย วตฺถุ ปญฺญายติ, ปจฺฉา ปุคฺคโล, กลฺลํ วจนายฯ ปุเพฺพ เจ, ภิกฺขเว, ปวารณาย ปุคฺคโล ปญฺญายติ, ปจฺฉา วตฺถุ, กลฺลํ วจนายฯ ปุเพฺพ เจ, ภิกฺขเว, ปวารณาย วตฺถุ จ ปุคฺคโล จ ปญฺญายติ, ตํ เจ กตาย ปวารณาย อุโกฺกเฏติ, อุโกฺกฏนกํ ปาจิตฺติยนฺติฯ

วตฺถุฐปนาทิ นิฏฺฐิตาฯ

๑๔๔. ภณฺฑนการกวตฺถุ

๒๔๐. เตน โข ปน สมเยน สมฺพหุลา สนฺทิฏฺฐา สมฺภตฺตา ภิกฺขู โกสเลสุ ชนปเท อญฺญตรสฺมึ อาวาเส วสฺสํ อุปคจฺฉึสุฯ เตสํ สามนฺตา อเญฺญ ภิกฺขู ภณฺฑนการกา กลหการกา วิวาทการกา ภสฺสการกา สงฺฆ อธิกรณการกา วสฺสํ อุปคจฺฉึสุ – มยํ เตสํ ภิกฺขูนํ วสฺสํวุฏฺฐานํ ปวารณาย ปวารณํ ฐเปสฺสามาติฯ อโสฺสสุํ โข เต ภิกฺขู – ''อมฺหากํ กิร สามนฺตา อเญฺญ ภิกฺขู ภณฺฑนการกา กลหการกา วิวาทการกา ภสฺสการกา สงฺฆ อธิกรณการกา วสฺสํ อุปคตา – มยํ เตสํ ภิกฺขูนํ วสฺสํวุฏฺฐานํ ปวารณาย ปวารณํ ฐเปสฺสามา''ติฯ กถํ นุ โข อเมฺหหิ ปฏิปชฺชิตพฺพนฺติ? ภควโต เอตมตฺถํ อาโรเจสุํฯ

อิธ ปน, ภิกฺขเว, สมฺพหุลา สนฺทิฏฺฐา สมฺภตฺตา ภิกฺขู อญฺญตรสฺมึ อาวาเส วสฺสํ อุปคจฺฉนฺติฯ เตสํ สามนฺตา อเญฺญ ภิกฺขู ภณฺฑนการกา กลหการกา วิวาทการกา ภสฺสการกา สงฺฆ อธิกรณการกา วสฺสํ อุปคจฺฉนฺติ – มยํ เตสํ ภิกฺขูนํ วสฺสํวุฏฺฐานํ ปวารณาย ปวารณํ ฐเปสฺสามาติฯ อนุชานามิ, ภิกฺขเว, เตหิ ภิกฺขูหิ เทฺว ตโย อุโปสเถ จาตุทฺทสิเก กาตุํ – กถํ มยํ เตหิ ภิกฺขูหิ ปฐมตรํ ปวาเรยฺยามาติฯ เต เจ, ภิกฺขเว, ภิกฺขู ภณฺฑนการกา กลหการกา วิวาทการกา ภสฺสการกา สงฺฆ อธิกรณการกา ตํ อาวาสํ อาคจฺฉนฺติ, เตหิ, ภิกฺขเว, อาวาสิเกหิ ภิกฺขูหิ ลหุํ ลหุํ สนฺนิปติตฺวา ปวาเรตพฺพํ, ปวาเรตฺวา วตฺตพฺพา – ''ปวาริตา โข มยํ, อาวุโส; ยถายสฺมนฺตา มญฺญนฺติ ตถา กโรนฺตู''ติฯ เต เจ, ภิกฺขเว, ภิกฺขู ภณฺฑนการกา กลหการกา วิวาทการกา ภสฺสการกา สงฺฆ อธิกรณการกา อสํวิหิตา ตํ อาวาสํ อาคจฺฉนฺติ, เตหิ, ภิกฺขเว, อาวาสิเกหิ ภิกฺขูหิ อาสนํ ปญฺญเปตพฺพํ, ปาโททกํ ปาทปีฐํ ปาทกถลิกํ อุปนิกฺขิปิตพฺพํ, ปจฺจุคฺคนฺตฺวา ปตฺตจีวรํ ปฏิคฺคเหตพฺพํ, ปานีเยน ปริปุจฺฉิตพฺพา; เตสํ วิกฺขิตฺวา [วิกฺขิปาเปตฺวา (ปฏิวิโสธกานํ มติ), อาจิกฺขิตฺวา (ก.)]นิสฺสีมํ คนฺตฺวา ปวาเรตพฺพํ, ปวาเรตฺวา วตฺตพฺพา – ''ปวาริตา โข มยํ, อาวุโส; ยถายสฺมนฺตา มญฺญนฺติ ตถา กโรนฺตู''ติฯ เอวเญฺจตํ ลเภถ, อิเจฺจตํ กุสลํฯ โน เจ ลเภถ, อาวาสิเกน ภิกฺขุนา พฺยเตฺตน ปฏิพเลน อาวาสิกา ภิกฺขู ญาเปตพฺพา –

''สุณนฺตุ เม, อายสฺมโนฺต [อายสฺมนฺตา (ก.)], อาวาสิกาฯ ยทายสฺมนฺตานํ ปตฺตกลฺลํ, อิทานิ อุโปสถํ กเรยฺยาม, ปาติโมกฺขํ อุทฺทิเสยฺยาม , อาคเม กาเฬ ปวาเรยฺยามา''ติฯ เต เจ, ภิกฺขเว, ภิกฺขู ภณฺฑนการกา กลหการกาวิวาทการกา ภสฺสการกา สงฺฆ อธิกรณการกา เต ภิกฺขู เอวํ วเทยฺยุํ – ''สาธาวุโส, อิทาเนว โน ปวาเรถา''ติ, เต เอวมสฺสุ วจนียา – ''อนิสฺสรา โข ตุเมฺห, อาวุโส, อมฺหากํ ปวารณาย; น ตาว มยํ ปวาเรยฺยามา''ติฯ เต เจ, ภิกฺขเว, ภิกฺขู ภณฺฑนการกา กลหการกา วิวาทการกา ภสฺสการกา สงฺฆ อธิกรณการกา ตํ กาฬํ อนุวเสยฺยุํ, อาวาสิเกน, ภิกฺขเว, ภิกฺขุนา พฺยเตฺตน ปฏิพเลน อาวาสิกา ภิกฺขู ญาเปตพฺพา –

''สุณนฺตุ เม, อายสฺมโนฺต, อาวาสิกาฯ ยทายสฺมนฺตานํ ปตฺตกลฺลํ, อิทานิ อุโปสถํ กเรยฺยาม, ปาติโมกฺขํ อุทฺทิเสยฺยาม, อาคเม ชุเณฺห ปวาเรยฺยามา''ติฯ เต เจ, ภิกฺขเว, ภิกฺขู ภณฺฑนการกา กลหการกา วิวาทการกา ภสฺสการกา สงฺฆ อธิกรณการกา เต ภิกฺขู เอวํ วเทยฺยุํ – ''สาธาวุโส, อิทาเนว โน ปวาเรยฺยาถา''ติ, เต เอวมสฺสุ วจนียา – ''อนิสฺสรา โข ตุเมฺห, อาวุโส, อมฺหากํ ปวารณาย, น ตาว มยํ ปวาเรยฺยามา''ติฯ เต เจ, ภิกฺขเว, ภิกฺขู ภณฺฑนการกา กลหการกา วิวาทการกา ภสฺสการกา สงฺฆ อธิกรณการกาตมฺปิ ชุณฺหํ อนุวเสยฺยุํ, เตหิ, ภิกฺขเว, ภิกฺขูหิ สเพฺพเหว อาคเม ชุเณฺห โกมุทิยา จาตุมาสินิยา อกามา ปวาเรตพฺพํฯ

เตหิ เจ, ภิกฺขเว, ภิกฺขูหิ ปวาริยมาเน คิลาโน อคิลานสฺส ปวารณํ ฐเปติ, โส เอวมสฺส วจนีโย – ‘‘อายสฺมา โข คิลาโนฯ คิลาโน จ อนนุโยคกฺขโม วุโตฺต ภควตาฯ อาคเมหิ, อาวุโส, ยาว อโรโค โหสิฯ อโรโค อากงฺขมาโน โจเทสฺสสี’’ติฯ เอวเญฺจ วุจฺจมาโน โจเทติ, อนาทริเย ปาจิตฺติยํฯ เตหิ เจ, ภิกฺขเว, ภิกฺขูหิ ปวาริยมาเน อคิลาโน คิลานสฺส ปวารณํ ฐเปติ, โส เอวมสฺส วจนีโย – ‘‘อยํ โข, อาวุโส, ภิกฺขุ คิลาโนฯ คิลาโน จ อนนุโยคกฺขโม วุโตฺต ภควตาฯ อาคเมหิ, อาวุโส, ยาวายํ ภิกฺขุ อโรโค โหติฯ อโรคํ อากงฺขมาโน โจเทสฺสสี’’ติฯ เอวเญฺจ วุจฺจมาโน โจเทติ, อนาทริเย ปาจิตฺติยํฯ เตหิ เจ, ภิกฺขเว, ภิกฺขูหิ ปวาริยมาเน คิลาโน คิลานสฺส ปวารณํ ฐเปติ, โส เอวมสฺส วจนีโย – ‘‘อายสฺมนฺตา โข คิลานาฯ คิลาโน จ อนนุโยคกฺขโม วุโตฺต ภควตาฯ อาคเมหิ, อาวุโส, ยาว อโรคา โหถฯ อโรโค อโรคํ อากงฺขมาโน โจเทสฺสสี’’ติ [ยาว อโรโค โหติ, อโรคํ อากงฺขมาโน โจเทสฺสสีติ (ก.)]ฯ เอวเญฺจ วุจฺจมาโน โจเทติ, อนาทริเย ปาจิตฺติยํฯ เตหิ เจ, ภิกฺขเว, ภิกฺขูหิ ปวาริยมาเน อคิลาโน อคิลานสฺส ปวารณํ ฐเปติ, อุโภ สเงฺฆน สมนุยุญฺชิตฺวา สมนุคาหิตฺวา [สมนุภาสิตฺวา (สี.)] ยถาธมฺมํ การาเปตฺวา สเงฺฆน ปวาเรตพฺพนฺติฯ

ภณฺฑนการกวตฺถุ นิฎฺฐิตํฯ

๑๔๕. ปวารณาสงฺคโห

๒๔๑. เตน โข ปน สมเยน สมฺพหุลา สนฺทิฎฺฐา สมฺภตฺตา ภิกฺขู โกสเลสุ ชนปเท อญฺญตรสฺมิํ อาวาเส วสฺสํ อุปคจฺฉิํสุฯ เตสํ สมคฺคานํ สโมฺมทมานานํ อวิวทมานานํ วิหรตํ อญฺญตโร ผาสุวิหาโร อธิคโต โหติฯ อถ โข เตสํ ภิกฺขูนํ เอตทโหสิ – ‘‘อมฺหากํ โข สมคฺคานํ สโมฺมทมานานํ อวิวทมานานํ วิหรตํ อญฺญตโร ผาสุวิหาโร อธิคโตฯ สเจ มยํ อิทานิ ปวาเรสฺสาม , สิยาปิ ภิกฺขู ปวาเรตฺวา จาริกํ ปกฺกเมยฺยุํฯ เอวํ มยํ อิมมฺหา ผาสุวิหารา ปริพาหิรา ภวิสฺสามฯ กถํ นุ โข อเมฺหหิ ปฎิปชฺชิตพฺพ’’นฺติ? ภควโต เอตมตฺถํ อาโรเจสุํฯ

อิธ ปน, ภิกฺขเว, สมฺพหุลา สนฺทิฎฺฐา สมฺภตฺตา ภิกฺขู อญฺญตรสฺมิํ อาวาเส วสฺสํ อุปคจฺฉนฺติฯ เตสํ สมคฺคานํ สโมฺมทมานานํ อวิวทมานานํ วิหรตํ อญฺญตโร ผาสุวิหาโร อธิคโต โหติฯ ตตฺร เจ ภิกฺขูนํ เอวํ โหติ – ‘‘อมฺหากํ โข สมคฺคานํ สโมฺมทมานานํ อวิวทมานานํ วิหรตํ อญฺญตโร ผาสุวิหาโร อธิคโตฯ สเจ มยํ อิทานิ ปวาเรสฺสาม, สิยาปิ ภิกฺขู ปวาเรตฺวา จาริกํ ปกฺกเมยฺยุํฯ เอวํ มยํ อิมมฺหา ผาสุวิหารา ปริพาหิรา ภวิสฺสามา’’ติ, อนุชานามิ, ภิกฺขเว, เตหิ ภิกฺขูหิ ปวารณาสงฺคหํ กาตุํฯ เอวญฺจ ปน, ภิกฺขเว, กาตโพฺพฯ สเพฺพเหว เอกชฺฌํ สนฺนิปติตพฺพํ – สนฺนิปติตฺวา พฺยเตฺตน ภิกฺขุนา ปฎิพเลน สโงฺฆ ญาเปตโพฺพ –

‘‘สุณาตุ เม, ภเนฺต, สโงฺฆฯ อมฺหากํ สมคฺคานํ สโมฺมทมานานํ อวิวทมานานํ วิหรตํ อญฺญตโร ผาสุวิหาโร อธิคโตฯ สเจ มยํ อิทานิ ปวาเรสฺสาม, สิยาปิ ภิกฺขู ปวาเรตฺวา จาริกํ ปกฺกเมยฺยุํฯ เอวํ มยํ อิมมฺหา ผาสุวิหารา ปริพาหิรา ภวิสฺสามฯ ยทิ สงฺฆสฺส ปตฺตกลฺลํ, สโงฺฆ ปวารณาสงฺคหํ กเรยฺย, อิทานิ อุโปสถํ กเรยฺย, ปาติโมกฺขํ อุทฺทิเสยฺย, อาคเม ชุเณฺห โกมุทิยา จาตุมาสินิยา ปวาเรยฺยฯ เอสา ญตฺติฯ

‘‘สุณาตุ เม, ภเนฺต, สโงฺฆฯ อมฺหากํ สมคฺคานํ สโมฺมทมานานํ อวิวทมานานํ วิหรตํ อญฺญตโร ผาสุวิหาโร อธิคโตฯ สเจ มยํ อิทานิ ปวาเรสฺสาม, สิยาปิ ภิกฺขู ปวาเรตฺวา จาริกํ

ปกฺกเมยฺยุํฯ เอวํ มยํ อิมมฺหา ผาสุวิหารา ปริพาหิรา ภวิสฺสามฯ สโงฺฆ ปวารณาสงฺคหํ กโรติ, อิทานิ อุโปสถํ กริสฺสติ, ปาติโมกฺขํ อุทฺทิสิสฺสติ, อาคเม ชุเณฺห โกมุทิยา จาตุมาสินิยา ปวาเรสฺสติฯ ยสฺสายสฺมโต ขมติ ปวารณาสงฺคหสฺส กรณํ, อิทานิ อุโปสถํ กริสฺสติ, ปาติโมกฺขํ อุทฺทิสิสฺสติ, อาคเม ชุเณฺห โกมุทิยา จาตุมาสินิยา ปวาเรสฺสติ, โส ตุณฺหสฺส; ยสฺส นกฺขมติ, โส ภาเสยฺยฯ

‘‘กโต สเงฺฆน ปวารณาสงฺคโห, อิทานิ อุโปสถํ กริสฺสติ, ปาติโมกฺขํ อุทฺทิสิสฺสติ, อาคเม ชุเณฺห โกมุทิยา จาตุมาสินิยา ปวาเรสฺสติฯ ขมติ สงฺฆสฺส, ตสฺมา ตุณฺหี, เอวเมตํ ธารยามี’’ติฯ

เตหิ เจ, ภิกฺขเว, ภิกฺขูหิ กเต ปวารณาสงฺคเห อญฺญตโร ภิกฺขุ เอวํ วเทยฺย – ‘‘อิจฺฉามหํ, อาวุโส, ชนปทจาริกํ ปกฺกมิตุํ; อตฺถิ เม ชนปเท กรณีย’’นฺติ, โส เอวมสฺส วจนีโย – ‘‘สาธาวุโส, ปวาเรตฺวา คจฺฉาหี’’ติฯ โส เจ , ภิกฺขเว, ภิกฺขุ ปวารยมาโน อญฺญตรสฺส ภิกฺขุโน ปวารณํ ฐเปติ, โส เอวมสฺส วจนีโย – ‘‘อนิสฺสโร โข เม ตฺวํ, อาวุโส, ปวารณาย, น ตาวาหํ ปวาเรสฺสามี’’ติฯ ตสฺส เจ, ภิกฺขเว, ภิกฺขุโน ปวารยมานสฺส อญฺญตโร ภิกฺขุ ตสฺส ภิกฺขุโน ปวารณํ ฐเปติ, อุโภ สเงฺฆน สมนุยุญฺชิตฺวา สมนุคาหิตฺวา ยถาธมฺมํ การาเปตพฺพาฯ โส เจ, ภิกฺขเว, ภิกฺขุ ชนปเท ตํ กรณียํ ตีเรตฺวา ปุนเทว อโนฺต โกมุทิยา จาตุมาสินิยา ตํ อาวาสํ อาคจฺฉติ, เตหิ เจ, ภิกฺขเว, ภิกฺขูหิ ปวาริยมาเน อญฺญตโร ภิกฺขุ ตสฺส ภิกฺขุโน ปวารณํ ฐเปติ, โส เอวมสฺส วจนีโย – ‘‘อนิสฺสโร โข เม ตฺวํ, อาวุโส, ปวารณาย; ปวาริโต อห’’นฺติฯ เตหิ เจ, ภิกฺขเว, ภิกฺขูหิ ปวาริยมาเน โส ภิกฺขุ อญฺญตรสฺส ภิกฺขุโน ปวารณํ ฐเปติ, อุโภ สเงฺฆน สมนุยุญฺชิตฺวา สมนุคาหิตฺวา ยถาธมฺมํ การาเปตฺวา สเงฺฆน ปวาเรตพฺพนฺติฯ

ปวารณาสงฺคโห นิฏฺฐิโตฯ

ปวารณากฺขนฺธโก จตุโตฺถฯ

๑๔๖. ตสฺสุทฺทานํ

วสฺสํวุฏฺฐา โกสเลสุ, อคมุํ สตฺถุ ทสฺสนํ;
อผาสุํ ปสุสํวาสํ, อญฺญมญฺญานุโลมตาฯ

ปวาเรนฺตา ปณามญฺจ [ปวาเรนฺตาสเน เทฺว จ (สี. สฺยา.)], กมฺมํ คิลานญาตกา;
ราชา โจรา จ ธุตฺตา จ, ภิกฺขุปจฺจตฺถิกา ตถาฯ

ปญฺจ จตุตโย เทฺวโก, อาปโนฺน เวมตี สริ;
สโพฺพ สโงฺฆ เวมติโก, พหู สมา จ โถกิกาฯ

อาวาสิกา จาตุทฺทส, ลิงฺคสํวาสกา อุโภ;
คนฺตพฺพํน นิสินฺนาย, ฉนฺททาเน ปวารณา [ฉนฺททานปวารณา (ก.)]ฯ

สวเรหิ เขปิตา เมโฆ, อนฺตรา จ ปวารณา;
น อิจฺฉนฺติ ปุรมฺหากํ, อฏฺฐปิตา จ ภิกฺขุโนฯ

กิมฺหิ วาติ กตมญฺจ, ทิเฏฺฐน สุตสงฺกาย;
โจทโก จุทิตโก จ, ถุลฺลจฺจยํ วตฺถุ ภณฺฑนํ;
ปวารณาสงฺคโห จ, อนิสฺสโร ปวารเยติฯ

อิมมฺหิ ขนฺธเก วตฺถูนิ ฉจตฺตารีสาติฯ

ปวารณากฺขนฺธโก นิฏฺฐิโตฯ